РОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 144 (11742)
1968 оной июниин 21, пятница
сэн 2 мүнгэн

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

УРТАЛ БОДОЛОЙ ТАЛААР

ТУУЖАЛ ЕХЭТЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ НИИТЫН НАУКАНУУДАЙ КАФЕДРАНУУДЫЕ ДААГШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЗҮБЛӨӨН

иверситедүүд болон һуралсалай институдуудта ай эрдэмтэдэй хахадһаа олонхинь ниитын наука-ыгөө зорюулһан байха юм. Тэдэнэр студентнүү-г, хүмүүжүүлдэг, марксистско-ленинскэ наукые хүсэ шадалаа ехээр зорюулдаг. Ороной дээдэ ай ниитын наукануудай кафедрануудые даагшад ануудтахи МГУ-гай актова зал соо июниин 19-дэ тларба. Эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай багша-а хүдэлмэрилэгшэд, олон министерствын хүтэл-ниитын ажал ябуулагшад эндэ ерэһэн байна.

аукануудай академиин президент М. В. Келдыш, истрнүүд В. П. Елютин, Б. В. Петровский. М. А. ПСС-эй ЦК-гай таһагуудые даагшанар В. И. Сте-Саникин, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь ников зүблөөнэй президиумдэ һуугаа.

К-гай наукын ба һуралсалай газарнуудай таһа-. П. Трапезников зүблөөе нээһэн байна.

К-гэй Политбюрогой состав зүблөөнэй хүндэтэ сугларагшадай шанга альга ташалган доро һун-

наукануудые саашадань хүгжөөхэ, мүнөөнэй сурталай хүдэлмэри шангадхаха талаар хэмжээ-КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ канди-ЦК-гай секретарь П. Н. Демичев элидхэл хэһэн

байгуулга, дэлхэйн революционно хүгжэлтэ, ческэ хубисхал ба соёл сурталай тэмсэлэй эрид жа байһанһаа уламжалан, шэнэ теоретическэ асуудалнууд манай партиин үмэнэ, бүхы улас-ммунис хүдэлөөнэй үмэнэ табигдана, тэдэнииe социализмын амжалтанууд, хүн түрэлтэнэй ху-ыдаха байна гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэв.

шатадахи соёл сурталай тэмсэлэй онсо өөрэ та-хэдээ, нүхэр Демичев нигэжэ онсолон тэмдэг-уулалтын хоорондо тэмсэлэй боложо байһан он байдалда бүхы шэглэлэй империалис пропа-үгэөр соёл сурталай тэмсэлые бидэнэр эдэбхи-отойбди. «Зүүнэйшье,», мүн баруунайшье тала баримталдаг ревизионис һанамжануудта үзэл бодолой талаар эрид шанга сохилто бидэнэр үгэхэ зэргэтэйбди.

Коммунис байгуулалтын мүнөөнэй асуудалнуудые шиид-хэлгэдэ тааруугаар ниитын наукануудые хүгжөөхэ асуудал-нуудые шэнжэлхэдээ, теори саашадань хүгжөөхэдэ таарамжа-тай эрхэ байдал парти бии болгоо гэжэ элидхэлшэ хэлээ. Коммунис байгуулалтын дүршэлтэй, мүнөөнэй ниитын хүгжэлтын шухала асуудалнуудтай ниитын науканууд бүри нягта хол-боотой болоо гэжэ бидэнэр лаблан хэлэжэ шадаха байнабди. Тиихэтэй хамта ниитын наукануудай шэнжэлхы шэглэлыень шангадхаха, научна хүдэлмэриин хэмжээе, бодото ашаг үрыень горитойгоор дээшэлүүлхэ шухала.

Социалис ниитын харилсаануудые нарижуулан һайжаруул-ха теоретическэ асуудалнуудые шэнжэлээд, удаань элидхэл-шэ нигэжэ хэлээ. Общество дотор Коммунис партиин дүүргэ-дэг хүтэлбэрилхы үүргэдэ буржуазна пропаганда гол түлэб халдан ородог, хардадаг гүрдэдэг байха юм... Зүгөөр баруунай гү, али «зүүнэй» тала баридагшье буржуазна номнолшод, мүн ревизионистнууд социализм ба коммунизм байгуулгын эрхэ байдалда Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэдэг байха үзэл бодолые муудхаажа шадахагүй, юуб гэхэдэ, энэ үүргэ ниитын шэнэ байгуулалтын хүгжэлтын шухалын шуха-ла эрилтэнүүдһээ уламжалан гарадаг байна.

Капиталис общество доторхи ангиин тэмсэлые үетэнэй тэм-сэлээр һэлгэхэ, мүнөө үе сагай революционно хүсэниинь имагтал залуушуул болоно гэжэ соносхохые хилын саана ре-визионис номнолшодой һэдэдэг дээрэһээ үетэнэй ёһо заншалаа уг залгамжалгын асуудал хурсаар табигдадаг болоо. Түс асуу-дал элидхэл соо шэнжэлэгдэһэн байна. Баруунайшье, «зүүнэй-шье» үзэл баримталдаг ревизионистнууд залуушуулай үүргые тусгаар дээшэлүүлдэг, аха үетэнэй дүүргэдэг үүргые доошо-луулдаг байха юм. Литература, искусстватай, партийна про-пагандатай ниитын наукануудай холбоо барисаанай асуудал-нуудта П. Н. Демичев тогтожо хэлээ. Кадрнуудые бэлэдхэхэ, ниитын наука заалгые һайжаруулха асуудалнуудые шэн-жэлээ.

Студентнүүдэй научна үзэл бодолой бүридэлгэдэ КПСС-эй түүхэ, философи, политическэ экономи, научна коммунизм гол үүргэ дүүргэнэ гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. Тэдэниие заалга — жэшээнь, тусхай естественно-техническэ предме-дүүдтэ ямаршье нэмэлтэ болоногүй, харин залуушуулые һур-галга ба хүмүүжүүлгын, тэдэндэ ёһотойл зүб үзэл бодол нэб-тэрүүлхын, эрдэмэй бүхы һалбаринуудаар, арадай ажахын гүрэнэй байгуулалтын ба культурын талаар ерээдүйн мэргэ-жэлтэдтэ марксизм-ленинизмын теори ба методые гүнзэгыгөөр шудалуулха үндэһэ һуури боложо үгэнэ гэжэ элидхэлшэ онсо-лон тэмдэглэһэн байна.

Гол юумэн гэхэдэ, заалгые һайжаруулгада ехэ анхарал хан-дуулха шухала. Заалга коммунис байгуулалтын зорилгонууд-та, мүнөөнэй научна эрдэмүүдтэ, соёл сурталай тэмсэлэй эрилтэнүүдтэ тааруу байха ёһотой.

Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэд-хэл мүнөө орон дотор ябажа байна гэжэ элидхэлшэ үргэлжэ-лүүлэн хэлээ. Ленинскэ һургаалые саашадань гүнзэгыгөөр шудалха, манай революционно теориие хүгжөөхэ талаар науч-на ба научно-педагогическа кадрнуудай творческоор хүдэлхэ гээшэ энэ гайхамшагта үдэртэ бэлэдхэлгэтэй дашарамдуулаг-дан дүүргэгдэхэ шухалын шухала зорилго болоно. Марксис үзэл бодолой түүхэдэ, Владимир Ильичэй ажабайдал ба ажал ябуулгада, марксизм-ленинизмын үзэл сурталай илан манда-хын түлөө манай партиин, бүхы оронуудай коммунистнуудай хэдэг тэмсэлдэ, коммунис байгуулалтын ба дэлхэйн хүгжэл-тын шухалын шухала асуудалнуудые тодорхойлон шэнжэлэл-гэдэ зорюулагдаһан шэнэ зохёолнууд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой хүрэтэр гараха байһаниинь сохомтой.

Эрдэмтэд-обществоведүүдтэ, марксизм-ленинизмын теориин багшанартa даалгагдадаг харюусалга угаа ехэ. Энэ үүргынгөө угаа ехэ удха шанартай байһые тодоор мэдэрхэ гээшэ зохёо-хы зоригжолой барагдашагүй булаг, манай эрдэмтэдэй, нии-тын наукануудые заагшадай, бүхы соёл сурталай хүдэлмэ-рилэгшэдэй өөһэдынгөө уялгануудые саашадаашье нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, парти ба арадай ехэ найдабариие ха-рюулха байһанай дүхэм нүхэсэл болоно гэжэ элидхэлшэ үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

А. Н. КОСЫГИН МОСКВА БУСАЖА ЕРЭБЭ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Финляндиин президент Урхо К Кекконентэй Байгал дээгүүр яншалһанайнгаа һүүлээр Братск город хүрэһэн байна.

А. Н. Косыгин июниин 19-дэ Москва бусаа. (ТАСС).

П. А. АБРАСИМОВ В. БРАНДТАЙ УУЛЗАВА

БЕРЛИН, июниин 19. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн П. А. Абрасимов өөрынгөө үүсхэлээр СДПГ-эй түрүүлэгшэ В. Брандтай июниин 18-да уулзаа гэжэ мэдээжэ болоо.

Али али талые һонирхуулдаг асуудалаар уулзалгын үедэ тэдэнэр һанамжаяа мэдэлсэһэн байна

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

«ПРАВДА БУРЯТИИ» ГЭЖЭ РЕСПУБЛИКАНСКА ГАЗЕТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ РСФСР-эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Совет хэблэл хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө

РСФСР-эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО:

1. **Дамбаев** Даши Дамбаевичта — уран зурааша.
2. **Коротаева** Александра Степановнада — таһагые даагша
3. **Очиров** Цирен Очировичта — газетын редактор.
4. **Петрова** Полина Михайловнада — редакциин харюусалгата секретарь.
5. **Рыбакова** Ольга Варламовнада — типографиин мастер-линотипист.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1968 оной июниин 19.

МАЛШАДАЙ АМЖАЛТАНУУД

Росси Федерациин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын продуктнуудые бүри элбэгээр абаха ба гүрэндэ худалдаха талаар социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө мүрысэхэдөө, һү, мал ба үндэгэ худалдаха жэлэй түрүүшын хахадай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэв.

Бэлэдхэлэй пунктда 473 мянган тонно һүн, 191 мянган тонно шэгнүүртэй мал, 298 миллион гү, али нёдондо жэлэй түс үеынхиһөө олон үндэгэн тушаагдаа.

Башкирай, Коми, Карелиин автономито республиканuудай, Приморско хизаарай, Амурска, Владимирска, Горьковско, Калужска, Костромской, Курска, Калининградска, Ленинградска, Мурманска, Орловско, Пермскэ, Сахалинска, Тамбовско, Тульска, Томско, Тюменьскэ, Челябинска областьнууд мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбөө дүүргэв.

(ТАСС).

АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ТУҺАЛАМЖА

Манай хүршэ аха дүү монгол арадтай үнинһөө хойшо хани ёһоной холбоо барисаан байгуулагданхай. Совет арад шэнэ байдал зохёохо, экономикоё хүгжөөхэ хэрэгтэнь монгол арадта бага бэшэ туһаламжа хүргэдэг.

Бүри һаяхан «Забайкаллес» комбинадай түлөөлэгшэд Монголой Арадай Республикаар ябаба. 15 түрүү хүдэлмэришэд өөһэдынгөө дүй дүршэлдэ монгол нүхэдөө һургаха юм. Тэдэнэр уһаар модо урадхуулхадань Дулаан-Хаанай модоной комбинадай хүдэлмэришэдтэ туһалха, модо урадхуулгын дүй дүршэл дамжуулан үгэхэ.

Коммунист хүдэлмэришэд А. А. Александров, М. М. Анисов, П. И. Власов, К. М. Гребенщиков болон бусад түрүүшүүл аха дүү Монгол орон мордобо. Нёдондо жэлдэ Үдын конторһоо 20 хүдэлмэришэд Монгол ошожо, модо урадхуулхадань, модо уһанһаа гаргаха, ашаха ажалдань туһаламжа хүргэһэн байна.

Д. АЮШЕЕВ.

МОНГОЛ ОРОНҺОО БУСАБА

Монголой Арадай Республикаар аяншалжа, концерт наадая харуулһан манай республикын «Байгал» гэжэ хатар, дуунай ансамбль нютагаа бусаба.

...Уржадэр үдэшэ Улаан-Үдын вокзалай перрондо һаяхан ерэжэ зогсоһон поездын дэргэдэ хүн зон олон, хүхюутэй, хүлгөөтэй байба. Аха дүү Монгол орондо хорин дүрбэн хоног соо аяншалжа, бэлиг шадабаряа үндэрөөр сэгнүүлһэн артистнуудаа угтахаяа ерэгшэд баглаа сэсэгүүдые барижа, баярай үгэнүүдые хэлэнэд.

«Байгал» ансамблиие хүтэлбэрилһэн Буряадай АССР-эй культурын министрэй орлогшо Галина Павловна Миронова корреспондентнүүдтэ харюусажа сүлөөгүй.

— Монгол орондо байха үедөө Сүхэ-Баатар, Дархан, Чойбалсан, Улаан-Баатар болон Налайха гэхэ мэтэ хотонуудай, мүн Булган аймагай, Үндэр-Хаанай ажалшадта автобусоор, самолёдоор ошожо, хамта дээрээ гушан дүрбэн концерт табяабди. Тиихэдээ хаа хаанагүй хани нүхэсэлэй халуун угтамжада хүртэжэ, баярай үгэнүүдээр үдэшүүлжэ ябаабди,— гээд нүхэр Миронова хөөрөөгөө эхилнэ.—Концертымнай программада ород, буряад, монгол, арадуудай болон композиторнуудай дуунууд, дэлхэйн арадуудай хатарнууд байжа, харагшадые илангаяа һонирхуулаа. Жэшээлхэдэ, ород арадай дуунууд, вьетнам хатар болон бэлигтэй залуу композитор Ким Раднаевай уянгата дуунууд ехэ амжалтатайгаар угтагдадаг байба. Тэдэниие гүйсэдхэһэн РСФСР-эй габьяата артистнар Абида Арсаланов, Чимита Шанюшкина, Буряадай АССР-эй габьяата артист Ким Базарсадаев, артист Мүнхэ-Жаб Бадмаев болон Буряадай АССР-эй арадай артист Оюун Тумурова, РСФСР-эй габьяата артист Баяр Егоров гэгшэд харагшадта ехэтэ һайшаагдажа, удаан альга ташалгаар угтагдаа, үдэшүүлэгдээ. Илангаяа Оюун Тумурова «Буряадай амаршалгын хатараар», тиихэдэ Баяр Егоров «Ургашан» гэжэ хатараараа олоной зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэбэ.

Гадна ансамблиин коллектив Улаан-Баатарта хариин дипломатическа корпусой хүдэлмэрилэгшэдтэ концерт үгэһэн байна.

Манай артистнууд Монгол орондо байха үедөө тэндэхи түүхын, хизаар ороноо шэнжэлгын болон бусадшье һонирхолто музейнүүдые хараһан, амаралтын байшанда амарһан, мүн творческо коллективүүдтэй уулзалгануудые үнгэргэһэн байгаа. Улаан-Баатарта үгтэһэн түгэсхэлэй концертын удаа Монголой Арадай Республикын правительство «Байгал» ансамблиие «Хани нүхэсэл» гэһэн медаляар шагнаа.

Б. ЖАНЧИПОВ.

100 ҮДЭРЭЙ—100 КИЛОГРАММ

ТАРГАН МАЛ ТУШААХАНЬ

агай малшад энэ жэл-э зуһаландаа буубад, дэ, нёдондонойхидоо юн һураггүй һайнаар ш ехэ орожо, газар һаа, хабартаа эртүүр , мүн Аалан горхон ээр урдажа, хээрын йжараа.

аан жэлдэ мал шаха-тушаажа дүршэһэн Доржо Дымбрылов гунан сар адуулжа

алдоржо Жапов Шан-онхэй, баһал 70 гү-е адуулна.

Жалсанова 116 бу-ртала, Дугаржап Цы-тай Ааланай эхиндэ, Цыденов 62 хаша-эдо, Цыденжап Ба-ни-Добуунда 50 эмэ эй зуһажа байнад.

бэшэшье малшад хуу хойнууд.

аг. Энэ булаг хадын лан гаража, эхинлээ аар хүреэлэгдэнхэй шоо урдаһаар газар ашэдэг.

дэй ара таладань үл-лгэ дээрэ хоёр үнгэр лөөд улаан бүд дээ-ряа харанабди.

ал адуулагшад!
эй шэгнүүр 100 хо-килограммаар нэмээ!»

өөгүүд тугалай хорёо хорёодо тэргэтэй, ха-уягдахань олошорно. итай, мотороллертой, ье хүнүүд ерэнэд.

заан бүд дээрэ бэшэ-онирхожо, дүтэ ошоод уншана. Хүнүүдшье сугларантаба хэбэртэй. Хориин совхозой парторганизациин секретарь Сандан Бадмацыренович Цындэжапов сугларагшадые дүхэригтэ һуухыень уриба.

«Малшадай үдэртэ» зорюулһан хөөрэлдөөе тэрэ нээгээд, совхозой директор А. И. Косыгинда үгэ үгэбэ.

Тэрэ тобшохон аал, тоб гэмэ мэдээсэл соогоо совхозой үнгэрһэн жэлэй ажалай дүнгүүд тушаа, мүн зундаа малаа бэлшээн таргалуулха зорилгонууд тухай богонихоноор хэлэбэ.

Ааланай отделениин эрхилэгшэ Мижид Гомбоевич Ширапов үгэ абаад:—Шанда булагай дэргэдэ, шараханууд сэсэгэй дунда, хүхэ ногоон зүлгэ дээрэ, хүхы шубуунай донгодоон доро сугларһамнай һайхан байна,—гээд шүлэглэн хэлэбэ.—Нигэжэ жэлэй нэгэ ехэ ажалай эхиндэ арга боломжо тухайгаа хөөрэлдэхэдэмнай болохо гээшэ.

Энэ отделениин малшан Дашинима Луданов нёдондо 122 центнерээр малаа таргалуулһан, толгой бүхэнэйнь шэгнүүр 95 килограммаар нэмээһэн, сүүдхэ бүхэндэ 1050 граммаар малнуудайнгаа шэгнүүр нэмээжэ шадаһан байха юм. Энэ малшанһаа дутуугүйгөөр мал адуулагша Цыренханда Цыреторова хүдэлһэн байна.

Тэрэ 105 центнерээр малаа таргалуулһан, толгой бүхэнэйнь шэгнүүр 90 килограммаар дээшэлүүлээ, сүүдхэ бүхэндэ шэгнүүрыень 1000 граммаар нэмээһэн байна. Малшад Л. Бадмаев, Гребенщикова, Т. Горских гэгшэд мүн лэ һайнаар ажаллаа.

Малшадай һайн ажалай ашаар совхоз нёдондо мяха абаха түсэбөө 102 процент дүүргээ. Центнер мяханай өөрынь үнэ сэн 64 түхэриг 20 мүнгэнэй болобо.

Гэбэшье совхоз гүрэндэ мяха тушааха талаар ехэхэн дутагдалтай байна. Тушааһан мяханайнь 30-аад процент тон тарган сэгнэлтэтэй абтаба.

Ушар имэһээ уһа, ногоо элбэгтэй энэ жэлдэ малаа таргалуулжа, гүрэндөө эрхим шанартай мяха тушааха дүүрэн арга боломжотойбди гэжэ малшад хөөрэлдэбэ.

Үбһэ тэжээл ехээр бэлдэжэ абаха, хохироо обоолхо, ерэхэ март соо тугалаа нэгэ доро түрүүлжэ абаха, гүрэндэ 300—350 килограмм шэгнүүртэйгээр үхэрнүүдээ тушааха, үглөөгүүр эртэ, 4 часһаа оройтуулангүй малаа бэлшээридэ гаргажа байха гэлсээ.

Хүн бүхэн сэдьхэжэ һанажа ябаһан юумэеэ эндэ хэлэбэ. Бэрхэ малшан Доржо Дымбрылов үгэ абаад:

— Нарһатын совхозой малшад ехэ һайн уряа гаргаа байна. Бидэ баһа юунһээ дутахабибди. Хүршэ аймагайнгаа малшадые дэмжэжэ, баһал шахамалнуудаа 100 хоногто 100 килограммаар нэмээхэл гүбдеэ. Би тиигээд малшан Алексей Бакшеевые мүрысөөндэ урина,—гээд һууба.

Альга ташалган болоно. Малшан Цыренов Дугаржап:

— Би һаяын малшан гээшэб. Нүхэдһөө гээгдэхэгүй һанаатайб. Мүрысөөндэ хүршэ Виктор Карбаиновые урина,—гээд дүүргэбэ. Жапов Балдоржо Николай Белоусовые мүрысөөндэ уриба.

Мүрысөөндэ уригдаһан малшад харюу үгэдөө нүхэдэйнгөө уряае хүндэтэйгөөр тогтоожо абанад.

Виктор Карбаинов хөөрэнэ:

— Дугаржап бидэ хоёрой гүүртэ суг байратай. Шэгнүүрыень энэ урдамнай байһан уряагай ёһоор нэмээхэбди. Бэлшээрээ зүбөөр ашаглахабди. Малаа таргалуулхабди,—гээд дүүргэнэ.

Нигэжэ малшад тарган мяха абахын түлөө бэе бэеэ мүрысөөндэ урибад. Зунай бэлшээриин үедэ малай шэгнүүр хэн хэды шэнээ-нээр нэмээхэб гэжэ эндэ соностобо.

Гадна совхозой малшадай социалис мүрысөөнэй гурим хүн бүхэндэ хүргэгдэбэ.

Сүүдхэ бүхэндэ малайнгаа шэгнүүрые 1000 граммһаа доошо бэшээр нэмээгээд, нэгэдэхи һуури эзэлһэн малшанда Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ ошохо путёвко—шан барюулагдаха.

Хоёрдохи һуури эзэлһэн малшад гарай час, гурбадахи һууридa гараһан малшанда юрын час шан үгтэхэ болобо.

Тиихэдэ һара бүхэндэ мүрысөөндэ шалгарагшадта дамжуулгын гурбан Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдажа байха.

Бүхы совхозоороо эбэртэ бодо малай шэгнүүр 1479 центнерээр нэмээхэ гэһэн социалис уялга абаад, тэдэнэр эршэмтэйгээр хүдэлжэ оробод.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд һүниин бэлшээри хэр эмхидхэгдэжэ эхилээб гэжэ энэ үдэрһөө хойшо шалгажа захалаа.

Ж. БАДМАЕВ,
КПСС-эй Хориин райкомой инструктор.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон» совхозой мал адуулагша Дондок Бимбаев оролдосотой һайн ажалаараа нютагаархинайнгаа дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ өөрынгөө нүхэр Цыбигмит Цыбановатай мүнөө 224 толгой залуу мал харууһална. Зунай үедэ малай толгой бүриин шэгнүүрые 100 килограммаар нэмээхэ мүрысөөндэ совхоз соогоо түрүүлэн оролсоо. Энэ һарын хуушаар тэдэнэй харууһалдаг 90 толгой мал гүрэндэ тушаагдахань. Зураг дээрэ: малшад Д. Бимбаев ба Ц. Цыбанова.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХОЛЫН СУУ ХОЛУУР ТАРАНА

ухай хөөрэлдөөн га-й бэлшээриин хаһада һайнаар таргалуулха асуудал табигдаба. малай бригадир нүхэр в дуугайхан һууһа-лдэ:

л Гармаевай лаадаг эбди. Энэл хүмнай сугтаа ажаллажа бай-ан найдамтай даа,—

а соогоо мүрысөөндэ һан Яруунын айма-совхозой мал адуу-й хөөрэлдэхэ хүнүүд ынь үргэнөөр дэмжэг-Июнь һарын эхеэр һын үнэн» газетын Борьёогой совхозой ша нүхэр П. Х. Шара-г гүүртын малшадай нээмэл бэшэг толилогдобо. «Һайн үүсхэл жэгүүр далитай» гэдэгтэл, Яруунаһаа тараһан суу Зэдэ голые үгсэн дуулдажа байна. Оёорой совхозой малшан Дымбрил Мудаевич Гармаев мал адуулагшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ шиидээд, Соростын эхиндэ гүүртынтээ мал асарһан байба. Энээнэй урда тээ малай хото түхеэрэгдээгүй буусада зунай байрын гэр бодхоод, гэр бүлөөрөө зөөжэ ерэһэн байгаа.

— Хэды мал харууһалжа байнат,—гээд Дымбрил Гармаевһаа асуухада:

— 79 хашараг асараабди. Тудтудтаа 2 центнер тухай шэгнүүртэй юм,—гээд Бадма Бадмажаповна һамганиинь хөөрэнэ.

Колхоз тогтохын мал ажал дээрэ хүдэлжэ байдаг дүршэлтэй хүнүүдтэ гүрэндэ тушаагдаха мал таргалуулхые даалгагдаһан байгаа. Бригадир нүхэр Жамбаловһаа энэ айл тухай олон юумэ дуулабабди. Совхозой эрхим ажалшад—Гармаевтан нёдондо зунай бэлшээриин хаһада тугал, бяруунуудые адуулаад, тобир тарган болгожо, түсэбһөө гадуур шэгнүүрыень нэмээһэнэйнгээ түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэ болгон 300-гаад түхэриг абаһан байгаа. Зүгөөр Дымбрил Мудаевич жэл бүри нигэжэ һайнаар ажаллажа байдаг. Магтаалтайгаар, олзотойгоор ажаллажа байдаг хадаа нүхэр Гармаев «Урал» мотоцикл худалдажа абанхай. Тэрэнь шэнэхэн зэнгаараа газаань табяатай харагдана.

Нүхэд Гармаевтантай хөөрэлдэхэдэ, мүнөө хаража байдаг дала гаран хашарагуудаа сентябрь һара дүүрэтэр зунай ногоондо адуулаад, гүрэндэ худалдахаар хараална. Эдэнэр «зуун хоногто—100 килограмм» гэһэн түрүүшүүлэй үүсхэлые дэмжэжэ, хашараг бүхэнөө зунай хаһада 3 центнерһээ бага бэшэ шэгнүүртэй болгохо зорилго табиба. Теэд малшан энээгээр һанаагаа амархагүй байна. Мүнөө 79 хашараг дээрээ Соростын фермэһээ үшөө 75 тугал нэмэжэ абаад, энэ зундаа харууһалха хүсэлтэй. Эдэнэр анханайшье тиигэжэ ажалладаг. Фермэ дээрэһээ тугалнуудые абаад, тэдэнээ хоёр жэл удаа байлгажа, гүрэндэ тушаахыень тушаагаад, үгышье һаа, эмэ малай байбалынь, хашараг, гунжан болгожо, тугаллатарынь байлгаад, ондоо гүүртэдэ даалгадаг. Дүршэлтэй малшадай гараар үдэжэ байһан мал өөдэргэн, таргалхадаашье һайн байдаг ха юм. Иимэл хүнүүдтэ мүнөө жэлдэ Оёорой совхозой олон гүүртэнүүд даалгагдаа. Гүрэндэ худалдагдахаар шахан таргалуулагдаха хэдэн гүүртын мал Ара-Тори гэжэ газарта адуулагдажа байна. Зүгөөр эндэхи холын тунга бэлшээридэ мал адуулхада түргөөр таргалдаг юм. Совхозой мал адуулагшад жэл бүри тунга ногоондо адуулжа, тарган мяха гүрэндөө худалдадаг болонхой. Зунай бэлшээриин хаһада мал адуулжа байгшадай олонхинь оролдосотойгоор хүдэлнэ. Үнинэй малшад Иван Жапов, Дамдин Цынгунов, Цыбенжап Цыныков гэгшэд үдэр һүниие илгангүй, малаа ногоо элбэгтэй газараар адуулна.

Оёорой совхозһоо гүрэндэ худалдагдадаг эбэртэ бодо малай олонхинь зунай ногоон дээрэ таргалуулагдана. Энэ үедэ мал таргалуулгада мүнгэ зөөри багаар гаргашалагдадаг, продукциин өөрынь үнэ сэн горитой хямдарна. Бодоодшье үзөө һаа, зундаа һайнаар адуулагдаһан мал толгой бүриин 100—120 килограммаар шэгнүүрээ нэмээнэ. Энэ хаһада малшадта ажалай түлөөһэндэ салин үгтэхэһөө бэшэ, ондоо гаргаша хэгдэнэгүй ха юм. Иимэл хадань совхозой мал адуулагшад «зуун хоногто—зуу...» гэһэн түрүү малшадай үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ байна.

Т. ГАРМАЕВ.

Зэдэ.

Партийна хүдэлмэрилэгшэдэй ба журналистнуудай

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН НАЙДАМТАЙ ТУҺАЛАГША

«Эхин парторганизацинууд өөһэдынгөө үргэн олон цеховой организацинууд болон партийна бүлэгүүдтэйгээ партиин политикые бэелүүлхэ, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ, партиие олониитэтэй холбоно, барилгын, зохёон байгуулгын болоно байһан газарта сэхэ хүдэлнэ».

(КПСС-эй XXIII съездэдэ Л. И. Брежневэй хэһэн Центральна Комитедэй Тоосоото элидхэлһээ).

СЭСЭ МЭРГЭН лэ заабари ха юм даа. Партийна бүлэг болоно, эдэбхи үүсхэлээ, оюун бодолоо, шадал хүсэеэ нэгэдүүлжэ, эмхи тогтоон бүридэһэн коммунистнууд болбол үйлэдбэри дээрэ, бодото хэрэгэй бүтэжэ байһан газарта сэхэ хүдэлдэг хүнүүд шуу. Партбюро, партком болон райкомшье хадаа өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые имагтал үйлэдбэри дээрэ бодо бэеэрээ сэхэ ажаллажа байһан коммунистнараар дамжуулан бэелүүлхые оролдоно. Тиигэжэ коммунист бүхэнэй нэрэ хүндые үргэхэ, харюусалгыень дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Иимэ болохолоороо коллективэй дунда эмхидхэгдэһэн партийна бүлэгэй удха шанар эгээ мүнөө угаа ехэ болоод байна. Энэмнай партийна организаци доторой эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы, элсүүлхы ехэ үүргэтэй хүсэн, тэрэнэй нэгэ хубинь гэжэ тоологдоно.

Мүнөө үеын эрхэ байдалаар болоходо колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, алибаа бусад эмхи зургаануудай һалбари, участогууд, фермэ, бригаданууд, таһаг, хэлтэсүүд барандаа шахуу томонууд болонхой гээшэ ааб даа. Тэрээнтэй хамта тэндэ байгуулагдаһан партийна эхин организацинуудшье мүн лэ нилээд олон коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тиихэ зуураа тэдэнэр үйлэдбэриин эрхилэгдэжэ байһан газар бүхэндэ таран хубаарадаг зэргэтэй. Тиимэ байха ёһотойшье. Юуб гэхэдэ, партийна организаци бүхэн өөрынгөө коммунистнуудай хүсые үйлэдбэриин шиидхэхы участок бүрндэ зүбөөр хубаарилан табихые, тиигэжэ партийна нүлөөгөө үргэдхэхые оролдоно бшуу.

Зүгөөр партийна организацинуудта байгуулагдаһан бүлэгүүдэй ажал ябуулгань, аша туһатай хэрэг үйлэнь зүб хүтэлбэриһөө, үдэр бүриин анхаралһаа нилээд дулдыдаха болоно. Тиигэбэшье бүлэгэй бүридэлдэ ородог коммунистнуудай өөһэдынь эдэбхи үүсхэл, эрмэлзэл зоригжолые хараада абангүй яажа болохоб. Юрэдөө, партийна бүлэгэй һайнаар хүдэлхын, өөрынгөө үүргые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада алишье талаһаа оролдолго гаргаха хэрэгтэй. Хүтэлбэри, дэмжэлгэ, туһаламжа, өөһэдын эдэбхи хүсэл гээшэ ашаг үрэтэй ажал ябуулгын эшэ үндэһэниинь гээшэ ааб даа.

Энэ талаар КПСС-эй Түнхэнэй районно комитедэй, тэрэ аймагай зарим партком болон партбюронуудай ябуулжа байһан хүдэлмэрие магтамаар. Партиин райкомой, партийна зарим организацинуудай хүсэлэл оролдолгоор һүүлэй үедэ аймагай ажахынуудай шиидхэхы һалбаринууд дээгүүр — малай фермэ, тракторно-тарьяан ажалай бригада, хүдөө ажахын техникэ заһабарилдаг газарнуудта партийна бүлэгүүдые бии болгохо хүдэлмэри нилээд ябуулагдаа. Тэрэнэй зэргээр үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлдэг коммунистнуудай тооe нилээд олон болгоһон, ажалша коллективэй дунда ябуулагдадаг партийно-эмхидхэлэй, соёл гэгээрэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри яһала һайжарһан, удхань гүнзэгырһэн байна. Ниитын ажабайдалда коммунистнуудай үзүүлдэг нүлөөшье нилээд гүнзэгырһэн зэргэтэй.

Эгээ мүнөө аймагай колхоз, совхозуудаар 130 шахуу коммунистнуудһаа нэгэдэһэн саг үргэлжэ хүдэлдэг партийна 27 бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй олонхинь өөһэдынгөө урдахи зорилгые гэмгүй һайнаар дүүргэжэ байдаг. Гадна эндэ, мүн хүдөө ажахын алибаа хүдэлмэриин халуун хаһын үедэ бригада, звено дээгүүр саг зуурын бүлэгүүдые бии болгоно. Илангаяа хабарай тарилгын, үбһэ ба тарьяа хуряалгын үедэ иимэ бүлэгүүдые эмхидхэхэдэнь партийна организациин ажал ябуулгада аша туһатай байдаг, бодото түшэг тулгууринь болоно шададаг гэжэ эндэхи дүй дүршэл гэршэлнэ. Зүгөөр партком гү, али партбюро бүхэн адли тэгшээр бүлэгүүдые хүтэлбэрилнэ, тиихэдэ бүлэгүүд бултадаа һайнаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхын аргагүй. Хаанашье юумэн һайтай, муутай байхаа ядадаггүй.

Хэды тиигэбэшье бүлэгүүдые хүтэлбэрилхэ талаар Түнхэнэй районой партийна организациин хүдэлмэриһөө жэшээ абамаар, анхарал татамаар юумэнүүд яһала олон, эндэхид зарим тэды дүршэлтэйшье болоно байна. Партийна хүдэлмэридэхи энэ шухала асуудалые үдэр бүриин хэрэг болгохо гэжэ оролдоһоной үрэ дүн гэжэ тэмдэглэмээр.

Партийна бүлэгүүдэй ажал ябуулгын дүй дүршэлтэй, түрүүшынь урагшатай һайн алхамуудтай дүтэ танилсаха, һанал бодолыень хубаалдаха, ажаглалта, дурадхалнуудыень хадуун абаха зорилгоор «Буряад үнэн» ба аймагай «Саяан» газетэнүүдэй журналистнууд Түнхэнэй аймагай партийна зарим хүдэлмэрилэгшэдтэй ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэжэ, хөөрэлдөөгөө партийна бүлэгэй хүдэлмэридэ зорюулба. Тэрэ уулзалга дээрэ партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд, парткомуудай, партийна эхин организацинуудай секретарьнар, партийна бүлэгүүдэй эмхидхэлшэд хабаадалсаба.

КОЛЛЕКТИВЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ, УДАРИДАХА ХҮСЭН

КОЛЛЕКТИВЭЙНГЭЭ али бүхы хэрэг үйлые эмхидхэн ябуулхадаа баян дүршэлтэй, тэрээндэ хүндэтэй, урдаа хараха хүсэниинь болоно шадаһан партийна бүлэгүүд Түнхэнэй аймагта улам олон болоно байна. Эдэ бүлэгүүдэй хүдэлмэрие эмхидхэн хүтэлбэрилхэдөө мэргэжэл шадабаритай болоһон эмхидхэлшэдшье яһала коммунистнуудай дундаһаа урган гарана. Партгруппоргнууд дандаа юрын ажалшад, үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлжэ ябадаг хүнүүд. Тиимэ байбашье һаа, партийна даабаридаа эзэн ёһоор, тон харюусалгатайгаар хандажа, ниитын хэрэгтэ аша үрэ ехэтэй хүдэлмэри бүтээнэ.

«Маяк» колхозой Далахайн һүн һаалиин фермын һаалишан Р. Д. Санжихаева, Туранай совхозой Могой-Горхоной МТФ-е даагша Б. Н. Сыбенов, «Сибиряк» колхозой Ахалигай МТФ-гэй техник-үрэжүүлэгшэ А. Н. Муромский, «Скотимпортын» Түнхэнэй конторын кладовщик Ш. Д. Иринцеев, Саяанай совхозой Улаан-Горхоной һаалиин фермын һаалишан Е. Ш. Замбулаева партийна хүтэлбэрилэгшэ гэһэн алдараа дээрэ үргэн ябадаг. Иимэ эдэбхитэй коммунистнарай нэрые саашаньшье һайса үргэлжэлүүлжэ боломоор. Иимэ эдэбхитэй хүтэлбэрилэгшэдэй ударидалга доро бүлэгэй коммунистнар социалис мүрысөөнэй манлайда алхалжа, өөрынгөө жэшээтэ ажал хэрэгээр бусад нүхэдөө дахуулжа, коллективээ ажахы дотороо, аймаг соогоо суурхуулан ябадаг шуу. Коллективэй дунда, тэрэнэй хүдэлмэридэ ушарһан дутуу дундануудые ниитынгээ хүсөөр эсэслэн усадхаха, алдуу эндүүнүүдээ заһан залаха талаар эдэнэрэй мэргэжэл нилээд тугшижаа һуурижан бэхижээ бшуу.

Уулзалга дээрэ «Скотимпортын» Түнхэнэй конторын автогаражай партийна бүлэгэй үдэр бүриин хэрэгүүд тухай тэрэнэй эмхидхэлшэ Шагдар Дашеевич Иринцеевэй хөөрэжэ үгэһэниинь угаа һонирхолтой байгаа. Энэ нүхэр өөрөө юрын лэ кладовщик хүн гэжэ дээрэ тэмдэглээ һэмди. Тиигэбэшье гол уялгата тушаалайнгаа хажуугаар эмхидхэлэй ниитын ехэ хүдэлмэри бүтээнэ.

— Манай эмхи зургаан хадаа өөрсэ байдалтай юм. Дулаан сагай ерэхэлээр гадаа талаһаа худалдан абтаһан мал аймаг соогуураа ходоро туужа, бэлэдхэлэй пунктда тушаажа байдаг. Үбэлэй сагта модо бэлэдхэдэг хүдэлмэритэйбди. Конторын ажахын үйлэдбэридэ хэрэгтэй болохо техническэ хангалгые манай автогараж бэелүүлжэ байдаг гээшэ. Тус гаражда 50 гаран хүн хүдэлдэг. Тэдэнэй олонхинь шофёрнууд ааб даа. 32 автомашинын, 12 тракторай, мүн бусад техникын заһабарине 11 хүн хэжэ байдаг. Юрэдөө, хэхэ юумэнэй ехэ, харюусалгатайньшье мэдээжэ болоно бэзэ, — гэжэ бүлэгые эмхидхэлшэ Ш. Д. Иринцеев уулзалга дээрэ хэһэн хөөрөөгөө эхилнэ.

Тус бүлэг хамтадаа 8 коммунистнарһаа эмхидэнэ. «Скотоимпортын» конторын партийна эхин организациин мэдэлдэ ородог юм. Коммунист бүхэниие олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байхаар хүмүүжүүлхын тула партийна болон алибаа саг үргэлжын гү, али саг зуурын ниитын даабаритай байлгаха гээшэ ехэ удхатай зүйл. Тиимэһээ эндэхи коммунист бүхэн ямар нэгэн ниитын даабаритай. Профсоюзай местkомой гэшүүн, арадай хинагша, сельсоведэй депутат, нүхэдэй сүүдэй түрүүлэгшэ... Үшөө саашань үргэлжэлүүлжэ болоно.

Автогаражай хүдэлмэрилэгшэдэй диилэнхи олониинь жолоошод. Эдэнэр аян замда ходо ябажа, харюусалгатай алба дүүргэжэ байдаг улад. Тиимэһээ партийна бүлэгэйхид хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ анхаралаа онсо хандуулдаг гээшэ. Үйлэдбэриин зүблөөн болзор соогоо үнгэргэгдэнэ. Энээниие эмхидхэхэдээ, гүрэнэй автоинспекциин түлөөлэгшые заатагүй уридаг юм байна. Теэд шофёрнуудай ябадалые ГАИ-гаархин табан хургандаал адли мэдэхэ, тоб байса хэлэжэ үгэхэ болоно бшуу. Мүнөө энэ коллективэй олохон шофёрнууд өөһэдөө ГАИ-гай штатнабэшэ инспекторнууд болонхой, ниитын хэрэгтэ туһатай юумэ бүтээжэ ябадаг лэ даа.

Эндэ «За рулём» гэжэ ханын газетэ гарадаг. Тэрэнэй редакторынь шофёр-коммунист М. М. Донской. Ханын һониниие шадамараар гаргадаг хадань лэ эндэхи ажалшад ээлжээтэ номерынь хүлеэжэ ядадаг байгаа ёһотой. Коммунистнар бүлэгэйнгөө суглаан дээрэ гол түлэб үйлэдбэридөөл хабаатай асуудалнуудые түргэн зуура, тиимэ үлүүсэ унжагайруулангүй зүбшэн хэлсэдэг. Тиигээдшье тэрээндэ һүрхэй ехэ бэлэдхэл хэрэгтэй
Коммунистнар өөһэдөө
соогоо, бусад нүхэдтэеэ
нэ. Тиимэ һэн тулада
жай хүдэлмэрилэгшэдэй
дал тэдэндэ эли тодо

Мүрысөөнэй дүн согсо
нэйнгээ хэр дүүргэгдэ
зүбшэн хэлсэдэг ушар
лынь. Тиихэдэ профорг
боотой байхые хүсэдэг.
баадалгагүйгөөр иимэ
ябуулга хэжэ болохогүй
рогой коммунис ажалай
дэлөө коллективэй дунда
хэдэнь, уралан нарижуул
лан зохёолго дэлгэрүүл
далаараал туһалдаг юм.
ражай модошо нарин да
цех коммунис ажалай
гэһэн нэрэ зэргэдэ хүр

— Социалис зөөри з
зэргээр ашаглагдажа,
гаалагдажа байһые шал
мэриин эхилһэн дары б
һал энэ хэмжээ ябуу
оролсообди. Шалгалта
гүй хэгдэжэ байна. Юу
бүрин түгэс байхын тула
нобди. Манай гаражай
дээгүүр хэрэгтэ хэрэгг
шад гэжэ байхагүй. Хүн
хадаа тусхай пропуско
хэрэгээ бүтээгээд ябадаг,
шанга гурим тогтоолго
бэхижүүлгэдэ хүмүүжүү
тай зүйл гэжэ һанагша
нүхэр Иринцеев тэмдэгл

Арсахын аргагүй. Па
лэг хүдэлжэ байһан га
маг юумэнэй түлөө х
ёһотой болоно бшуу.
бүхэнэй үйлэдбэриинш
тыншье хэрэгтэ эзэн ё
хандадаг лэ байһан ту
автогараж аймагай ту
приятинуудай зэргэдэ яб
юм.

Соёл сурталай һонинуул

ДҮХЭРИГЛЭН ХӨӨРЭЛДЭБЭ

Худан голой тохой. Энэ тохойн булангда үлхэн ногоон зүлгөөр хүшагдаһан соорхойдо гоё һайхан шара ягаан сэсэгүүд һалбаранхай. Худанай эрьеэр һөөг бургааһан набшаһаа һаршагануулан аалихан һэбшээндэ найгана.

Энэ соорхойн тэг дунда арюун сэбэр газартань һур харбаанай сагаалса тодхоотой.

Үдэ болобо. Энэ үедэ хүнгэн машинааршье, мотоциклтайшье хүнүүд энэ соорхойдо ерэжэ буунад. Аяар Хүрбын леспромхозһоо пропагандистнар Дылык Бадмаевич Цырендоржиев, Владимир Иванович Мишенин, мүн бэшэ пропагандистнар хүрэжэ ерэбэ. Абаһаар лэ тэдэнэр мэргэнээ туршахаа сагаалса харбажа эхилнэ.

Хориин больницын парторганизациин секретарь, врач-пропагандист Зорикто Цыбикович Эрдынеев харбажа, мэргээ туршаба. Тэрэ шадамар мэргэн харбагша байба. Тэрэшэлэн нигэжэ удаа удаалан хэлэн хүнүүд һурша харбажа мэргээ мэдэбэ.

Нигэһээр байтар КПСС-эй райкомой секретарь Н. Ф. Елдинов сугларгашадые дүхэригтэ урижа, аймагай пропагандистын үдэртэ зорюулһан нүхэд ёһоной хөөрэлдөө нээгээ. Удаань КПСС-эй райкомой секретарь В. Г. Гумпылов богонихон үгэ соогоо аймагай коммунистнуудай политһуралсалай дүн болон партийна организацинуудай саашанхи зорилгонууд тухай тобшохон мэдээсэл хэбэ.

Удаань коммунистнуудай политһуралсал һайжаруулха тушаа һанал бодолнууд болон дурадхалнуудаа пропагандистнууд хэлээ.

Үдын совхозой парткомой секретарь Ж. Ш. Дамбаев коммунистнуудай һуралсал парткомой яажа хүтэлбэрилһэн тухай хөөрэнэ. Партком совхозой дирекциин дэргэдэ отделениин хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй һуралсал һара бүхэндэ эмхидхээ юм.

Пропагандист В. М. Кучумов үзэдэг темэ бүхэниие техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангахые тон шухала гэжэ дурадхаа.

Һуралсалай эхилхэһээ урид ном, методическа хүтэлбэри болон техническэ хэрэгсэлнүүдые ашаһан тусхай машина холын нютагуудаар ябуулжа, наймаа эмхидхэхые пропагандист В. И. Мишенин дурадхаба.

Комсомолой, залуушуулай һуралсалда парторганизацинууд, пропагандистнар туһалалсаг лэ гэжэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Д. Г. Санжиев хэлэбэ.

Бэрхэ пропагандистнуудта Д. Б. Цырендоржиев, В. М. Кучумов, Н. С. Трунева, бусад арбаад хүнүүдтэ КПСС-эй райкомой Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа

Б. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУНАЙ СЭНГЭЛИГ АГААРТА

Городой промышленна предприятинуудай, ехэ ехэ домоуправлениинуудай дэргэдэ дулаанай сагта агитталмайнууд нээгдэбэ, саг үргэлжэ хүдэлдэг лекторинууд зунай театрнуудай сценэ дээрэ гараба.

«Знание» бүлгэмэй республикадахи организациин гэшүүд нээмэл талмайнуудта олон янзын темээр лекцинүүдые уншана. Энэ һаяхан проспект Победы үйлсын 10-дахи байшангай дэргэдэ зунай нээмэл талмай эмхидхэгдэжэ, уласхоорондын асуудалаар лекци болоо. «Знание» бүлгэмэй гэшүүн А. С. Болотин эндэ лекци уншаба. 60 гаран хүн лекцидэ ерэһэн байна.

М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ үйлсын «Туяа», «Спутник» гэжэ магазинуудтай байрын ехэ гэрнүүдэй дэргэдэ мүн лэ иимэ агитталмай һаяхан нээгдэбэ. Философиин эрдэмэй кандидат Г. Н. Хилтухин уласхоорондын темээр лекци уншаба. Эндэ табяад хүн лекцидэ байба.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой саг үргэлжэ хүдэлдэг лекторинь сэсэрлиг соохи зунай театрай сценэ дээрэ гаранхай, неделидээ хоёр удаа эндэ лекци уншагдана. Заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд лекцидэ олоороо ерэнэ. Эндэ гол түлэб хоёр ондоо асуудалаар: дэлхэйн картын дэргэдэ, түрэл республика доторнай гэһэн темээр лекцинүүд хэгдэнэ.

Мүн судна заһабарилгын заводто, барилгын 834-дэхи мостопоезддо, архиин завод болон бусад газарнуудаар зунай агитталмайнууд нээгдэнхэй. Багшанар, медицинын, ниитын журам сахиха министерствын хүдэлмэрилэгшэд—«Знание» бүлгэмэй гэшүүд үхибүүдые хүмүүжүүлхэ асуудалаар, медицинын болон бусад темээр лекци хэнэ.

Ф. МАЛАКШИНОВА.

ПОЛИТИНФОРМАТОРНУУД ҺУРАЛСАНА

Улаан-Үдэ городой Советскэ районой промышленна болон барилгын предприятинуудаар, эмхи зургаануудаар 160 политинформаторнууд ажаллана. Гол түлэб мэргэжэлтэд, цех, таһагуудай начальнигууд, һайн бэлэдхэлтэй мастернууд партийна иимэ даабарида хүртэнхэй. Тэдэнэр уласхоорондын байдал, тодорхой экономико, шэнэ техникэ болон түрүү технологи, коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ гэхэ мэтэ асуудалаар мэргэжэнхэй.

Һаяхан КПСС-эй Советскэ райкомдо политинформаторнууд сугларжа, һонирхолтой хөөрэлдөөн болобо. Партиин райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр А. Н. Улаханов «Политинформацида хайшан гэжэ бэлдэхэб, тэрээниие ямар аргаар үнгэргэхэб» гэжэ методическа лекци уншаба. Политинформаторнууд: судна барилгын заводой таһагай главна экономист Ю. Б. Васильев, городой № 1 больницын врач Д. Р. Еронов, «Электромашина» заводой түсэблэлгын таһагай начальник Н. В. Бабкин гэгшэд ажалайнгаа дүй дүршэл тухай, политинформаци үнгэргэхэдэ ямар асуудалнуудай гарадаг, ямар бэрхэшээлнүүдэй ушардаг тухай суглараашадта хөөрэжэ үгэбэд.

Семинарай түгэсхэлдэ Зүүн Сибириин культурын институдай ахалагша багша Б. З. Юнин уласхоорондын байдал тухай һонирхолтой лекци уншаба.

Д. ЦЫРЕНОВ.

ҮДЭШЫН УНИВЕРСИТЕДТЭ

Партиин Улаан-Үдын горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университет городой партийна организацинуудта пропагандистнарые бэлдэдэг гуламта болонхой. Һаяхан энэ университедые 225 хүн дүүргэжэ гараба.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь В. Г. Бирюков университет дүүргэгшэдые халуунаар амаршалаад, пропагандистын хүдэлмэридэ амжалтатайгаар хүдэлхыень хүсэбэ.

Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һ... Надежда Базарова зунай үедэ үнеэн бүриһөө 1000 ... һү һааха гэһэн мүрысөөндэ түрүүлэн оролсонхой. Үнгэр... һара соо үнеэн бүриһөө 1172 кг һү һаагаа. Мүнөө үдэр ... үнеэдһээ 165—170 килограмм һү абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Базарова. А. НАГАСЛАЕВА.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

100 МЯНГАДАХИ «ПОЛЮС»

Златаустовска В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ заводой хабсаралгын конвейерһээ гэр дотор хэрэглэгдэдэг зуу мянгадахи «Полюс» гэжэ холодильник гараба.

Златоустовска холодильнигууд табан жэлэй түрүүшын жэлэй эсэс багаар магазинуудта орожо эхилһэн юм. Тэдэниие гаргажа байха үедэ приборнуудынь нарижуулагдаа, хүдэлмэринь бүри лаб найдамтай болгогдоо.

(ТАСС).

ХОНИШОДОЙ ЗҮРГЭ ХАРГЫГААР

Ехэ Кавказай Субальпийска бэлшээринүүдтэ Грузиин колхоз, совхозууд хонидоо олоор абаашажа эхилээ. Тэдэнэй удаа нүүдэл столовонуудай, промышленна эд бараанай болон эдеэ хоолой зүйлнүүдэй магазинуудай караванууд энэ харгыгаар дабшажа ороо.

ВИНОГРАД ЭДЕЗШЭБЭ

«Сагаан кишмиш» гэжэ эртын сортын виноградай ургаса хуряалга Ташкентын областиин Орджоникидзевскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо эхилээ. Виноградай баглаа бүхэниинь килограмм хахад хүрэтэр татана. Амтанайнгаа талаар памарайхиһаа дутуугүйнүүд.

Юрэнь кишмиш июлиин эсэс августын эхин багаар эдеэшэдэг юм. Мэдээжэ туршалгашан, Узбегэй ССР-эй габьяата агроном З. Фахрутдиновай теплицэ соо энэ сортын виноград эртэ эдеэшэдэг болоо.

— Виноградай һөөг бүхэнһөө 50 килограмм үрэ жэмэс хуряагдана. Энэ сортын виноград хоёрдохёо үрэ үгэхэ байна.

(ТАСС).

ХАРИИН ФИРМЭНҮҮДЭЙ ЗАХИЛААР

Элоо» гэжэ фирмын захилаар эхэнэрнүүдэй «Заря-7» гэжэ түрүүшын бүлэг часууд Лондон эльгээгдэбэ. Циферблат дээрээ тон бишыхан календарьтай, алта шаргадаһан гоё корпустой часууд англиинхидта ехээр һонирхон һайшаагдаа.

Мүнөө жэлдэ Пензын часай завод хариин фирмэнүүдэй захилаар 50 орондо эхэнэрнүүдэй 1 миллион 530 мянган «Заря», «Весна», «Мечта», «Юность» гэжэ часуудые эльгээхэ байна. Тэдэнэй хахадынь Англи ябуулагдаха юм. Завод часуудые бүтээн гаргаха талаар США-тай, Канадын, бусад оронуудай захил дүүргэнэ.

(ТАСС).

ИВАНОВСКА КАМВОЛЬЩИГУУДАЙ МИЛЛИАРД

Хоёр жэлэй урда тээ баригдажа дүүргэгдэһэн орон доторхи тон томо Ивановска камвольно комбинат нэгэ миллиард түхэригэй продукци гаргаа. Бүд нэхэгшэд хоёрдохи миллиард түхэригэй продукци бүтээлгые июниин 15-һаа эхилээ. Комбинадай ашаглалгада үгтөөд, хүсэд хүсөөрөө хүдэлдэг болохо хүрэтэр цехүүдтэнь бүдэйнь түхэл янза хоёр дахин хубилгагдаһан байха юм.

(ТАСС).

АМЖАЛТАНУУД ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

Грузиин арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ Тбилисидэ нээгдэбэ. Республикын индустриин ба соёл культурын һалбаран хүгжэлгэ, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар грузин арадай амжалтанууд тухай хөөрэһэн 10 мянга шахуу зүйлнүүд юһэн павильон соо харуулагдана.

Грузиин промышленностиин продукциин ниитэ хэмжээн 1913 онойхитой сасуулбал, 1967 ондо олон дахин нэмэһэн байха юм. Республикын предприятинуудай маркатай зүйлнүүд галаадын 65 оронд до худалдагдана.

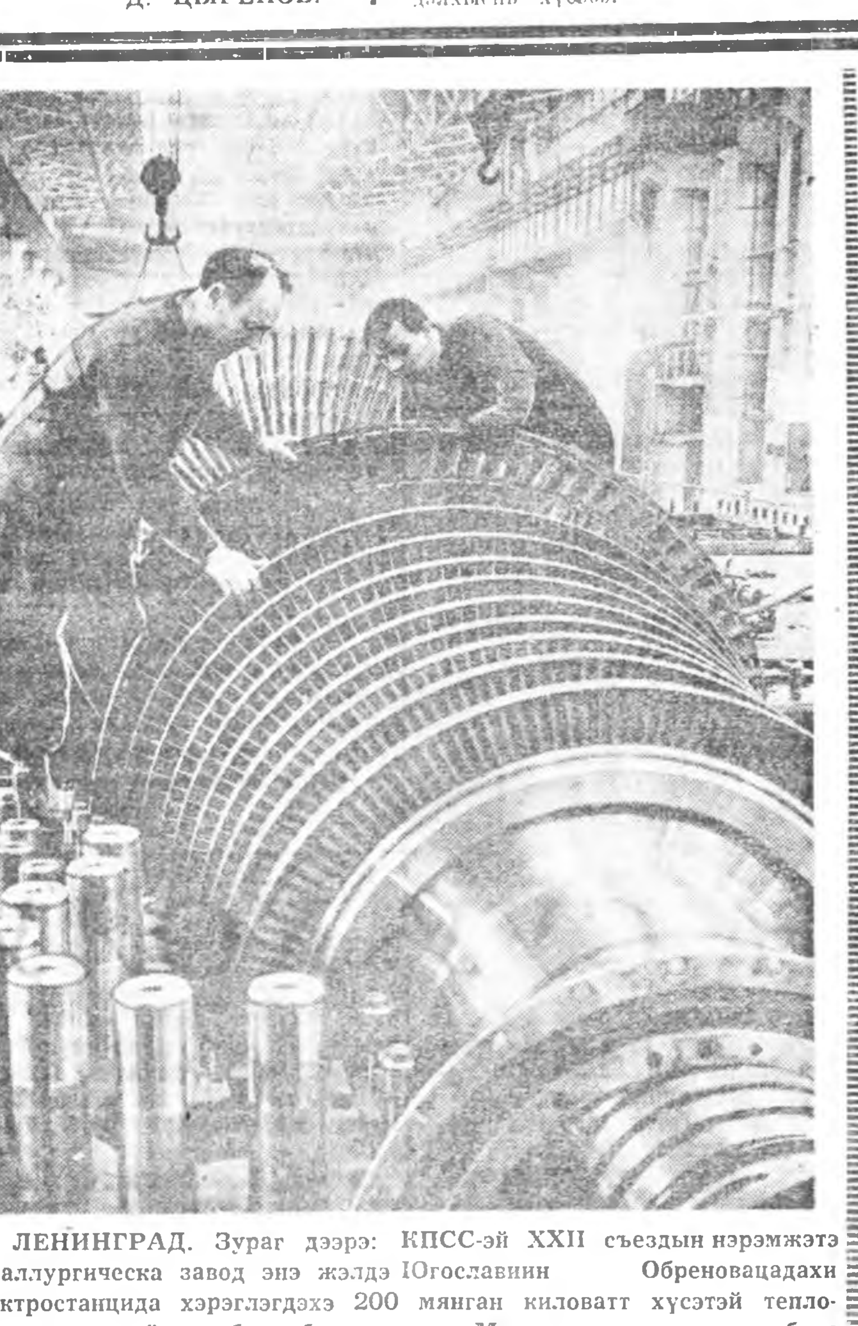
(ТАСС).

«ИКАР» ТЯНЬ-ШАНЬ ДЭЭГҮҮР ГАРАБА

Тянь-Шань дээгүүр «астрономическа уларилай» удаан саг соо муу байһанай һүүлээр, июниин 14-нэй һүни угаа сэлмэг байшоо. Сэлмэг тунгалаг тэнгэри Казахай ССР-эй Наукануудай академиин астрофизическэ институдай үндэр хада газарта түхеэрэгдэһэн обсерваториин шэнжэлэгшэдые баясуулаа. Одо мүшэнэй дундуур «Икарай» түргэнөөр дабшан гараха огторгойн участогые харахаар газарта хоёр астрономическа түхеэрэлгэ эртээнһээ эльгээгдэһэн байгаа.

Урагшатай байшоо. Хэдэн арбаад угаа тодо фото-зурагууд буулгагдан абтаһан байна. Эдэ зурагууд одо мүшэнүүдэй дунда «Икарай» эзэлдэг байдалые нарийнаар тодорхойлгодо туһалха, тэрэнэй дабшадаг замые тодолхын тулада хэрэглэгдэжэшье болохо байна.

(ТАСС).

ЛЕНИНГРАД. Зураг дээрэ: КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ металлургическа завод энэ жэлдэ Югославиин Обреновацадахи электростанцида хэрэглэгдэхэ 200 мянган киловатт хүсэтэй теплофикационно хоёр турбина бүтээхэ юм. Мүнөө түрүүшын турбина суглуулга дүүргэгдэжэ байнхай.

ТАСС-ай фотохронико.

ҮНЕЭДЭЙ ҮҮЛТЭР ҺАЙЖА...

Үнеэдэй һү шэмэ гансахан малшадай һайнаар ажаллаһанһаа болодог бэшэ, мүн малай үүлтэрһээ дулдыдадагынь мэдээжэ. Энээниие Баргажанай аймагай Баянголой фермын жэшээ дээрэ харуулжа болохо.

Эндэ үүлтэртэ үнеэдэй фермэ гушаад оной үеэр эмхидхэгдэжэ, холмогор ба симментал үүлтэрэй эмэ 15 хашараг, сычевскэ үүлтэрэй нэгэ бухa асарагдаһан юм. Түрүүшын жэлһээ эхилжэ тэдэниие нютагай шэрүүн уларилда дадхаалха хүдэлмэри ябуулагдаа. Тэдэнһээ гараһан тугалнууд нэрайһаа хойшо нютагай малда адляар харууһалагдадаг байһан. Тэдэнэй хашараг болоходонь эгээл һайнуудыень шэлэжэ абаад, саашадань үсхэбэрилгэдэ үлээһэн, һайн шанарыень батадхаха, дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдаа һэн.

Сычевскэ үүлтэрэйнгөө бухa нютагай үүлтэрэй эгээн томонууд үнеэдтэй фермэдэ табиһан байна. Тус фермын эмэ тугалнууд һайн харууһан дээрэ түлжүүлэгдэжэ, үнеэд болгогдоо. Һүүлээрнь хэдэн жэлэй туршада һайн үнеэд олошоржо, тэдэнэй эмэ тугалнууд үсхэбэридэ үлээгдэжэ байгаа. Жэшээнь, «0109» номерой «Ода» гэжэ нэрэтэй үнеэнэй һалтар һайн гэжэ тоотой. Тэрээнһээ гараһан тугалнууд сычевскэ үүлтэрэй малай ашаг шэмэ ехэтэйе, буряад үүлтэрэй үнеэдэй нютагай байдалда тэсэмгэйень һажаажа гарадаг һэн. «Одын» гурбадахи үе болохо «Одесса» үнеэн 435 килограмм шэгнүүртэй, һаалиин 300 хоногто 4,0 процент
3900 литр һү үгэһэн
«Одесса» үнеэнэй туг
лэ эхэһээ дутуугүй
лонхой.

Мүнөө тус фермын 2
96-ниинь һайн үүлт
ниинь һайжаруулагда
жэ тоотой. Эндэхи мал
мэ жэл бүри дээшэ
1961 ондо үнеэн бүри
килограмм һүн һазгда
дондо тэрэнь 2660
хүроо. Мүн түл түрэс
тэй болоо. Хэрбээ 196
һаратай эрэ буруун ду
370 килограмм болоод
ондо 430 килограмм
соо үрэжүүлэгдэхэ ха
шье дунда зэргын шэг
лограмм дээгүүр байшо

Ашаг шэмэ ехэтэй
лохын тула энэ фермы
бүрүү түлжүүлхэ хэрэг
харалаа хандуулдаг.
сүүлхэдээ 900 грамм
хынь тулада 6 һаратай
тугал бүхэндэ 350
хан, 100 литр машин
үүлгадаг, 2,5 центнер т
8 центнер үбһэ үгэ

Баянголойхид малаа
ческэ гурмай ёһоор х
һаа гадна фермэдэхи то
мал шэгнэлгэ, шалгал
гэхэ мэтые нарин нягт
жэ, үнеэн бүхэнэй кар
шэдэг гуримтай. Карл
нэрэмжэтэ колхозой з
эбэртэ малайнгаа үүлтэр
һайжаруулжа, ашаг
үнеэдэйнгээ тоо толг
руулхые оролдодог юм.

В. БА...

Баргажанай плем...
зо...

йна бүлэг, тэрэнэй гэ-рынгөө гол анхаралые ган-дбэриин хэрэгтэ хандуу-ла бэшэ ха юм. Партийна шнин нэгэ хубинь гэжэ ог һэн туладаа партийна, гүрэнэй журам һайжа-партиин зэргые бэхижүүл-итын, политическэ хүдэл-улха, түрүү дүй дүршэл идэ нэбтэрүүлхые орол-татай болоно. Коммунист ажал дээрээ, албата дүүргэжэ байһан үедөө жэшээ ходо харуулдаг хүмүүжүүлхэ зэргэтэй. ер Туранай совхозой Мо-ной һү һаалиин фермын бүлэгэй (эмхидхэлшэнь бенов) дүй дүршэл анха-маар.

ье бүлэгүүдэй хүдэлмэ-и юумэнүүд олон боложо эд сагай урагшаа дабша-партийна бүлэгүүд дүр-гэжэнэ, эдэбхинь дэлгэр-м.

р парткомой заседани лэгэйнгөө хүдэлмэри ту-о һэмди. Тэрэ үедэ МТМ-мэрилэгшэдэй журам һу-байгаа. Тиимэ байдалһаа н, үгэ бариха саг болоо өө долоон коммунистнар-эһэн манай бүлэг хүдэл-ла бараг болгожо байһан хэдээ коллективэй дунда ха ниитын хүдэлмэридэ сo табигдана. Неделиин бүхэндэ хөөрэлдөөн, по-маци болодог. Тосхоноо ха зорилгоор воскресник бди. Гадна өөһэдынгөө эй дундаһаа һайн нүхэ-нин гэшүүндэ кандидат аха хүдэлмэри хэгдэнэ. ёр хүниие кандидадта бүлэгэй коммунистнар айна. Энэмнай партийна улам үргэдхэхэ гэһэн л ябуулгын нэгэ хубинь болоно,—гэжэ Саянай совхозой МТМ-гэй партийна бүлэгэй эмхидхэлшэ, слесарь Ринчин Аюшеевич Сыбденов хөөрэлдөөндэ оролсохо зуураа тэмдэглээ һэн.

«Сибиряк» колхозой Ахалигай фермын партийна бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Афанасий Павлович Муромский малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулдаг, тэдэнэй соёл болбосоролой, ажаһуудалай талаар үдэр бүринь эрилтые хангахын тула яажа оролдодог тухайдаа хэлэбэ. Энэ фермые тосхоной һургуулиин 7-дохи классай һурагшад шефтээ абанхай, хүдэлмэридэнь туһалдаг, концерт харуулдаг, тиихэдэ классые хүтэлбэрилэгшэ хөөрэлдөө, политинформаци үнгэргэдэг байна.

Тус бүлэгэй хүдэлдэг энэ фермын малшад аймаг соогоо түрүүлэн зунай сагта үнеэн бүриһөө 1000 литр һү абаха гэһэн Эрхирэгэй совхозой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай үүсхэлые дэмжэһэн, дээшэлүүлһэн уялгануудые абаад хүдэлжэ байна.

Гэбэшье хөөрэлдөөнэй үедэ партийна бүлэгэй хүдэлмэридэхи дутагдал, ушар ёһынь хүсэд мэдээгүй ябадал элирнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Зуун Мүринэй отделениин залуу мал түлжүүлдэг Нарһан-Нугын гүүртын партийна бүлэгэй эмхидхэлшэ Сырен Баясхалович Данжеев уулзалгада уригдаһан байгаа. Эндэ гурбан коммунистнар 314 толгой мал түбһөө таһархай холо газарта харууһалжа байдаг.

Тэрэнэй хөөрэһөөр болоходо, энэ бүлэг саарһан дээрэл эмхидхэгдэһэнһээ саашаа холо ошоогүй шэнги. Нэгэ һүрэг малые гурбан коммунистнарай һайнаар харууһалжа байһыень магтамаар. Тиигэбэшье эдэнэр, үнэндөө, партийна ажабайдалһаа таһаранги хүнүүд болоно. Тэдэнэй захиһан «Сельская жизнь» газетэ, «Блокнот агитатора» малшадта саг соогоо хүрэжэ ошодоггүй, партийна суглаандашье дуудахагүй. Радиоприемнигтой бэшэ, керосинтай дэн носооһоор.

— Үбэлдөө автолавка ганса нэгэ ерэгшэ һэн. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдшье угаа хомор ябадаг юм. Ябаа болоходоо, «Малтнай һайн байна ха юм даа» гээд лэ гэдэргээ мордошохо. Иимэл даа. Иигээд хүбшын бэлшээри руу малаа туухамнай. Бүришье таһархай байдалда орохомнай бэшэ бы даа,—гэжэ нүхэр Данжеев уулзалга дээрэ сэхэ рүүнь тэмдэглэһэн байна.

Партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг партбюро, парткомууд Түнхэндэ үгы бэшэ. Энэ талаар Ленинэй нэрэмжэтэ, «Восточные Саяны», мүн «Сибиряк» колхозуудай партийна организацинууд шүүмжэлэгдэхэл ёһотой болоно ха юм.

ДЭМЖЭХЭ, ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ, ҺУРГАХА...

БҮЛЭГЭЙ ажал ябуулга имагтал зүб хүтэлбэриһөө, үдэр бүриин анхаралһаа дулдыдаха байна. Аймагай ажахынуудта эмхидхэгдэһэн партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэриие хараад үзэхэдэ хүтэлбэри һайнтай газартал бүлэгүүд өөһэдынгөө урдахи зорилгые оншотойгоор бэелүүлжэ шададаг байһаниинь элирнэ. Партбюро, парткомууд өөһэдынгөө дайшалхы түшэг тулгуурые саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ, тэдэндэ туһалжа байхадань партийна бүлэгүүдэй байдал ондоохон лэ байна.

Бүлэгүүдые яажа хүтэлбэрилдэг, тэдэндээ ямар туһаламжа үзүүлдэг дүй дүршэл тухайгаа Саянай совхозой хоёрдохи отделениин партийна эхин организациин секретарь Дышин Данзановна Сыбенова уулзалгада хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Өөрөө нүхэр Сыбенова отделениин складуудые даагшаар хүдэлдэг. 1966 онһоо хойшо эндэхи партийна организацие ударидана. Тус отделениин һү һаалиин Улаан-Горхоной фермэ дээрэ хүдэлдэг коммунистнуудые нэгэдүүлжэ, эндэ партийна бүлэг эмхидхэһэн байгаа. Тэрэ үедэ фермын һаалишадай ажалай үрэ дүншье тиимэ һүрхэй бэшэ һэн. 1966 ондо эндэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1254 килограмм һүн һаагдаһан бэлэй. 1967 ондо фермын һаалишад эрмэлзэлтэйгээр хүдэлөө. Хүн бүхэн Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад һэн.

Энэ фермын коллектив ажахы дотороо мүрысөө эмхидхэһэн туладаа шангашье хүдэлжэ гараа. 1967 ондо һү һааха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб октябриин нэгэндэ бэелүүлжэ шадаа һэн. Нэгэнтэ бэшэ шагналташье хүртэһэн. Иигэжэ энэ түрүү коллективэй үүсхэлтэ ажалай аша туһаар совхозой бүхы һаалишадай дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн юм. Яһала гэмгүй үрэ дүн туйлагдаашье. Нэгэ жэлэй туршада үнеэн бүриһөө һү абалгые совхоз 245 килограммаар дээшэлүүлээ бшуу.

Энэ амжалта өөрөө бүтээ бэшэ. Амжалтын эшэ үндэһэниинь хадаа Улаан-Горхоной партийна бүлэгэй коммунистнарай гаргаһан эдэбхи үүсхэл, зоригжолто ажалай эршэ хүсэн болоно.

— Манай энэ Улаан-Горхоной партийна бүлэг хадаа ганса үйлэдбэриин хэрэгтэ анхаралаа хандуулгаар хүдэлмэреэ хизаарлана гэжэ бү һанагты. Коллективэйнгээ дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шадамараар ябуулдаг юм. Урдань эндэ нэгэшье комсомол хүн байгаагүй. Мүнөө табан комсомолтой болонхой,—гэжэ Дышин Данзановна хөөрэнэ.

Хөөрэхэ юумэн олон. Партийна бүлэгые бэхижүүлхэ талаар бүтээһэн юумэн тушаань тогтонгүй болилтой аал? Залуу, эрдэмтэй хүнүүдые комсомолоор дамжуулан партида абаха гээшэ баһал һайн хэрэг. ВЛКСМ-эй областной конференциин делегат байһан һаалишан Ханда Сыденова мүнөө партиин гэшүүндэ кандидат. Кандидат нэрэдээ хүрэхөөршье хүдэлнэ. Үнгэрһэн таба һарын дүнгөөр тэрэ һаалишан үнеэн бүриһөө 800 килограмм һү һаажа, бултаниие ахяад байна.

Фермын дэргэдэ улаан булан ходо хүдэлдэг, һургуулиин шабинар багшанартаяа ерэжэ концерт табидаг, хөөрэлдөө үүсхэдэг. Эндэ кино таһалгаряагүй харуулагдана. Улаан булангын аймагай харалгада нэгэдэхи һуури эзэлжэ, магтаалда хүртэһэн юм. Жэмһэг тосхоной библиотекые даагша Клавдия Хоборковна Хосомоева һаалишад, малшадта хүндэтэй айлшан. Тэрэ фермын малшадта ходо ерэжэ, тэдэнэй уншахаяа абаһан номһударынь һэлгэжэ, уншагшадтай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг үүсхэлтэй соёлшо юм гэжэ парторг энэ хүн тушаа онсо тогтоно.

Партийна бюро бүлэгтэй хамтаржа, фермын дэргэдэ үдэшын дунда һургуулиин пункт нээхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргаа. Һанаһандаа хүрөөшье. Жэмһэгэй дунда һургуулиин багшанар неделидээ нэгэ дахин эндэ ерэжэ, ажалһаа таһарангүй һуража байгшадта заабари үгэжэ, һуралсалдань туһалалсажа байдагынь ехэл һайшаалтай зүйл болоно бшуу. Теэд оролдоогүй хада иимэ юумэн өөрөө бүтэхэ аал!

Анханда дүрбэн гэшүүдһээ бүридэһэн партийна бүлэг мүнөө ехэ хүсэн болонхой. 10 коммунистнар энэ фермын коллективэй манлайда алхална, сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө ударидан ябана. Энэл хүсэнэй ашаар хоёр-гурбан жэлэй саада тээ гурим журамгүй, ажал хэрэгээрээ обор тулюур гүүлдэг энэ фермэ мүнөө түрүү коллектив болоод байна ха юм.

Отделениин партбюро бүлэгэй аша туһын амта танинхай. Тарилгын үедэ тракторно-таряан ажалай бригадада саг зуурын нэгэ бүлэг эмхидхээ һэн. Тэрэнь баһал муу бэшээр хүдэлөө, өөрынгөө эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы үүргые харуулжа шадаа. Иигээд үбһэ хуряалга эхилхэ саг ойртохонь. Тэжээл б...эдхэлгэ дээрэ коммунистнуудые, комсомолшуудые олоор табижа, партийна, партийно-комсомольско бүлэгүүдые эмхидхэхэ зорилгоёо партбюро мүнөөнһөө тодорхойлжо байна.

Саянай совхозой парткомой секретарь Дмитрий Балданович Шенхоров үгэ абана:

— Дүрбэн МТФ дээрэ саг үргэлжын, тиихэдэ тракторна дүрбэн бригадада саг зуурын партийна бүлэгүүд мүнөө үедэ хүдэлжэ байна. Сэхынь хэлэхэдэ, парткомой зүгһөө хүтэлбэри һуладаһан бэйгаа. Би өөрөө эндэ ерэһээр тиимэ унинэй бэшэб. Тиигэбэшье энэ дутагдалаа усадхаха ябадалдамнай партиин райком саг дарыдань туһалаа гэхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, тээсгэн март һарын эсэс багаар КПСС-эй райкомой бюро партийна бүлэгүүдые яажа хүтэлбэрилдэг тухайнь Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь нүхэр Шаглановай тоосоо зүбшэн хэлсэһэн байна. Энэ асуудалаар абтаһан тогтоолые бидэ абаабди. Тэрэ тогтоол соо тэмдэглэгдэһэн дутагдалнууд манайшье хүдэлмэридэ үгы гэхын аргагүй. Баһал юу хээн байха. Зарим бүлэгүүднай һулаар хүдэлнэ. Бүлэгүүдые толгойлогшодой зариманиинь һургуули багатай, партийна хүдэлмэриин дүршэлгүй байха юм. Гэбэшье партийна бүлэгүүдые эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэ онол аргануудые бэдэржэ, өөрынгөө хүдэлмэридэ нэбтэрүүлхые оролдожол байнабди.

Манай аймагта партийна бүлэгүүд яһала олон боложо байна. Дүй дүршэлөөр баян болоһон бүлэгүүдшье бии. Тэдэнэй хүдэлмэриие согсолжо, бусадай хүдэлмэридэ нэбтэрүүлхэ оролдолго хэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэмээр. Тиихэдэ бүлэгэй эмхидхэлшэдые тусхай зохёогдоһон программаар партийна хүдэлмэриин дүршэл ш... дабарида һургаха, ниитэ-политическэ мэдэрэлыень дээшэлүүлхэ хүд...лмэридэ анхарал табигданагүй. Энэ хэрэг тушаа онсо анхархаар болоо. Энэ талаар зорю...а хэм...ээ ябуулга хараалаа һаа дээрэ хаш. Тобшолон хэлэхэдэ, партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэридэ анхарал үшөөл һулаар хандуулагдана. Эдэнэй хүдэлмэриин байдал тухайшье хөөрэлдөөн хаа-яахан лэ болоно гэхэдэ алдуу болохогүй.

* * *

Нүхэр Шенхоровой хэһэн ажаглалтанууд тон зүб. Партийна бүлэгэй ажал ябуулга тушаа Түнхэнэй аймагта зарим тэды һаналаа таалжа захалаашье һаань, республикын бусад олон аймагуудта партийна организацинуудай дайшалхы туһалагша, найдамтай түшэг тулгуури бологшо хүсэн тушаа анхарал ёһоор хандуулагданагүй бшуу. Энэ асуудалаар газетэнүүдтэшье материалнууд үсөөнөөр, хаа-яахан толилогдоно.

Партиин Түнхэнэй райкомдо болоһон уулзалгын дүн юу харуулнаб гэхэдэ, партийна бүлэг коллективые хүмүүжүүлхэ ехэ хэрэгтэ элсүүлхэ арга боломжоор баян дайшалхы хүсэн боложо шадаха байһаниинь элирнэ. Партбюро, парт... болон райкомууд үйлэдбэриин шиидхэхы участок бүхэндэ х... байһан партийна ...сые зүбөөр хэрэглэхын түлөө иимэ бү...гүүдые эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туһалха, үүсхэл эдэбхииень дэмжэхэ, эрилтэ хэрэглэмжыень хангаха хэмжээ абаха шухала болоо гэжэ һанагдана.

Партийна бүлэг—коллектив доторхи ехэ хүсэн. Тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ гээшэ партийна эхин организаци бүхэнэй үдэр бүриин хэрэг. Иимэ эрилтэ КПСС-эй XXIII съезд табяа һэмнай.

Г. ЦЫРЕТОРОВ,
манай тусхай корр.

Гоё һайхан тухай хөөрэлдөөн

ҮШӨӨ ДАХИН ХҮГЖЭМ ТУХАЙ

Нёдондо жэлдэ манай Улаан-Үдэдэ Закарпатска филармониин «Венгриин аялганууд» гэжэ дуунай ансамбль ерэжэ ехэ амжалта туйлаад ошоо һэн. Энэ ансамблиин наадые манай нютагайхидай һонирхоһониинь мүнөөшье болотор мартагданагүй. Концерт бүхэндэнь орохо дуратан олон һэн, биледүүдынь хэдэн хоногоор урид дууһашадаг байгаа. Гэтэнэр юундэ иимэ ехэ амжалта туйлааб? Манай һанахада, нэгэдэхеэр—тус ансамбль онсо өөрын репертуартай, энэнь тусхай национальна маягтай; хоёрдохёор—ансамблиинхид шэнэ хатар, дуунуудые хэрэглэнэ, эдэнэйнь дунда твистшье бии, зүгөөр энэ твист хубхай модын түлөө бэшэ, харин венгр арадай национальна хатарай хүгжэмэй маягһаа ургаһан. Имэл боложо ерэхэдээ «Венгриин аялганууд» бусад ондоо ансамбльнуудта орходоо өөрын маягтай, арадайнгаа үндэһэн түхэлэй репертуартай байһан тула бэеэ даажа, һонирхолтой боложо шадана. Бэеэ дааһан, ондоо ямаршье ансамбльда адли бэшэ ансамбльтай арад гээшэ культурынгаа талаар ургаһанаа харуулна, хүгжэм болон дуу сэгнэдэг хүнүүдээр олон болоһоноо гэршэлнэ. Эдэ бүгэдэмнай мүнөө «Буряад үнэн» газетынгээ хуудаһанууд дээрэ хэлсэжэ байгаа гоё һайхан тухай хөөрэлдөөнүүдтэй нягта холбоотой боложо ерэнэ. Юуб гэхэдэ, дээрэ дурсагдагша жэшээ гуа һайханиие сэгнэдэг һайн һайхан хүнүүдэй олошорһые харуулна. Иимэ һайн һайхан хүгжэм, һайн һайхан юумэ, хүнэй ябадал сэгнэдэг хүнүүдэй, тиимэ хүгжэнги арадай эрилтэ угаа ехэ байдаг. Хүгжэнги арад хэрэгтэ хэрэггүй хүгжэм тоохогүй. Тиимэһээнь композиторнууд һайн зохёол бэшэхэ гэжэ оролдохо байна. Иигэжэ тэрэ арадай дуун бүхы дээрээ хүгжэхэ ушартай болоно.

Иимэ байдал мүн хатар дээрэ үзэгдэдэг. Хатар мүн лэ дуун шэнги арадтаяа нягта холбоотой байдаг, саг жэлэй үнгэрхэ бүри шэнэ шэнжэ абадаг. Жэшээнь, урданай вальс мүнөөнэй твистын шэнжэтэй боложо байнхай. Зүгөөр энээхэн хубилалта совет хүнүүдэй байдалда, тэдэнэй заншалда, эрмэлзэлдэ тааруу байха ёһотой. Тааруу бэшэ хатарнуудые харахадаа хүн зон дураа гутадаг гэжэ мэдэнэбди.

Гэхэтэй хамта шэнэ совет үеын хатарнуудые олошоруулха гээшэ манай мэргэжэлтэдэй, композиторнуудай гол зорилго болонхой. Илангаяа һонирхолтой буряад хатарнууд тон хомор Уран һайханай бүлгэмүүдһээ эхилээд лэ оперо ба балетэй театр, «Байгал» ансамбль хүрэтэр бултадаа үнөөхил «ёохороо» хатардаг байна. Манай республикада бэлигтэй, бэрхэ хатаршад бии. Тэдэнэй репертуарта «энэдхэг хатар», «цыган хатар», «польско хатар», «хальмаг хатар» гэхэ мэтэнүүд тон олон байдаг. Харагшад олон арадай хатартай танилсахадаа хэзээшье баярлаа, яһатан бүхэнэй искусствын дээжэһээ амсаа юм ааб даа. Гэбэшье элдэб жанрай буряад хатар юундэ тэдэнэй дунда үгы гээшэб? Ганса хүнэй, мүн олон хатаршадай гүйсэдхэхөөр буряад хатарнууд арадай дунда бии ха юм. Тэдэниие һэргээн, ёһото искусствын зохёол болгон хүгжөөхэ, олониитэдэ харуулха хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Наада захань буряад национальна оперетто үгы байнабди. Шог дуун, хатар, һонирхолтой зүжэг дээрэһээ үндэһэлһэн богонихон хүгжэмтэ комединүүд харагшадта айхабтар һайнаар хүлеэгдэн абтаха һэн гэжэ һанамаар. Тэрэнэй гэршэ «Будамшуу» һаная. Буряадай оперо ба баледэй театрта энэ комедиин табигдахада, буряад хүгжэм үшөө нэгэ алхам хэбэ гэжэ бүхы харагшад ойлгоо һэн. Гэбэшье һонирхолтой хүдэлмэри тиигээд лэ дүүрэшэһэн байна.

Эстрадна хүгжэмэй үшөө нэгэ шанар болохо джаз тухай элдэб арсалдаан болодог. Баруун гүрэнүүдтэ тэрэ ехэ түргэн хүгжөө юм. Һүүлэй эстрадна хүгжэмэй бусад жанрнуудые улам түрижэ байнхай. Джаз анха түрүүн Америкын негр арадай айхабтар баян хүгжэмэй фольклорһоо гараһан түүхэтэй юм. Негр хүгжэмшэн Джазбо гэгшын нэрэ абанхай гэжэ мэргэжэлтэд хэлсэдэг. Джаз дээрэ олзо олохые оролдодог элдэб ябуулагшад хадаа «джаз хүгжэмэй онсо өөрын аялгые труба, саксафон болон элдэб шанга абяа гаргадаг хэрэгсэлнүүдэй хүсөөр «дарлажа» шадаа юм»,—гэжэ тус хүгжэмые шэнжэлэгшэ Л. Энтелис бэшэнэ. Энэ тон зүб. Ямаршье холбоогүй, нугалбари маяггүй шэхэ дулиирмэ абянуудые джаз гээшэ гэжэ тараадаг тэдэ наймаашад искусство тухай бододоггүй, яажал мүнгэ ехээр суглуулхамниб гэжэ оролдоходоо хүндэ хэрэгтэй ямар хүгжэм наадахаб даа. Иимэ ушарһаа боложо, джаз хүн зондо хүндэгүй болон алдаа юм. Ёһотой джаз хүгжэм искусствада бүхөөр оронхой ааб даа. Энэ хүгжэмэй өөрын онсо сохидолтой аялга айхабтар баян юм. Тиимэһээнь бусад жанрай хүгжэмөөр гаража бирахагүй нугалбаринууд шэхэндэ дуулдадаг. Хариин гүрэнүүдэй композиторнууд соохоо Д. Гершвин, Д. Мийо, совет композиторнуудай дундаһаа И. Дунаевский, Д. Шостакович гэгшэд джаз хүгжэмдэ ехэ хандаһан байха юм. 1930 оной үеэр Д. Шостаковичай бэшэһэн «Джазта наадаха сюитэ» мүнөө хүрэтэр эгээл «модно» хүгжэм зандаа.

Хүнгэн, эстрадна хүгжэмэй баяниие, тэрээнэй арга боломжые баһахаар бэшэ. Тэрэнэй үгы һаа манай үдэр бүриин байдал айхабтар үгытэй шэнги үзэгдэхэ һэн. Баяр баясхалан, гомдол уйдхар, эршэ зориг—эдэ бүхы мэдэрэлнүүд хүнгэн эстрадна хүгжэмтэй нягта холбоотой, энэ хүгжэмгүйгөөр бидэ үнжэжэшье шадахаа болинхойбди. Тиимэл хадань: «хүгжэм табил даа!»—гэһэн үгэнүүд бидэнэй дундаһаа үсөөрдэггүй ёһотой. Иигэжэ тэрэ хадаа һайхан тээшэ, һайн тээшэ эрмэлзэхэдэмнай туһална б...

И. КУНИЦЫНА,
хүгжэм шэнжэлэгшэ.

ын совет хүнэй ажабайм айхабтар дүтөөр ороншье арсахагүй байха. үри радио, телевидениин, а оркестрэй ашаар элдэб гнадаг болонхойбди. Ойлэн эстрадна хүгжэм, мүн атай оперо, симфони—эдэ оо дуратайгаа шэлэжэ рэнэй нугархай һайхан эдьхэлээ баярлажа хүхиолоо зоригжуулха аргаи.

амта ямар хүгжэм шагсотойб, хүндэ үлүү туһа гэжэ зариман ехэ булялэй эстрадна хүгжэм шэедэнь симфони үлүү дээнай һанахада, хүн бүхэн ратай хүгжэм шагнаха эндэ энэ хүсэлөө бэеы арга боломжо олгохо а. Зүгөөр нэгэ шухала уб гэхэдэ, хүгжэм бүхэн йдаггүй—хүнгэн эстрадссическа хүгжэмэй зодунда удхаар ахир, бэй бэшэһэн «зохёолнууд» бүгэдэ тухай хүгжэм аналаа хэлсэхэ, хүгжэм тэдээндэ ойлгуулжа й.

о, гансал мүнөөдэрэй зай эрилтэдэ тааралдуул хүгжэм илангаяа хүн зохёолнууд соо ехэ дайна. Тиимэһээ бидэ эндэ тухай хэлэхэ зорилго-

хүгжэм хүнэй ажабай, симфони гэхэ мэтэ ехэ орходоо, нээрээшье, тон атай, тэрэниие бидэ —ь—радиогоор үдэр бүри Зохид хатарай, дуунай ай дуунуудай аялга даһон богонихон симфонишагнан амархада, эжалзохид байдагынь мэдээжэм хүн зоной сэдьхэлдэ баларуулдаг, тэрэниие аяу, һайхан хүн болгоехэ хүгжэмшэд, компобултадаа эстрадна хүгхаралаа хандуулһан байэ композиторнуудай нэнаевский эстрадна хүг«Удхынгаа, түхэл маяр ойлгон халуухада хүно олоной дура булядаг, өөһэдөө гүйсэдхэхэдэжэмэй зохёолнуудые бижэм гэжэ ойлгоноб».—ан. Энэ хүгжэмдэ олоной дуунууд. хатарнууд, эһүүд, оркестрэй гүйанинууд, хүгжэмтэ комебусад жанрай зохёол-г.

хүгжэм шагнажа байһан одо, халуун абахада ехэ г. Тиимэһээ бидэ тэрэгүйсэдхэхэ, аман соогоо оролдодог байна бшуузаримдаа зарим шагна хүгжэмые «хүнгэн, н гээд, тоожо үгэнгүй байхаяа һанадаг. Юундэ тиигэнэб?

Эстрадна хүгжэм зохёохоо бэлэн шэнгеэр үзэгдэнэ ха юм. Тиимэһээнь лэ иимэ хүгжэм зохёодог элдэб «композиторнууд» дайралдана. Тэдэнэг лэ «нэгэ боошхо мед соо халбага дабирхай» дуһааһанһаа өөрэгүйгөөр һайн юумэ гутаана ха юм. Иимэ гутамшаг зүйлнүүдые тэдэ зохёолшод эгээл һүүлшын, эгээл эрхим модно хүгжэм гээшэ гэжэ тунхагладаг. Энэнь «шархи паараа олохо» гэдэгтэл, өөһэдын гүйсэдхэгшэдтэй, шагнагшадтай болохо, һүүлээрнь радиогоор, мүн сценэ дээрэһээ наярха. Иигэжэ яяр муу хүгжэмэй үйлөөр бүхы эстрадна хүгжэм олон һайн шагнагшадтаа хүндэгүй болохоёо һанадаг гээшэ.

Мүнөө хүн зомнай эрдэм культура һайнтай, муу һайн хоёрые илгаруулха шадалтай болонхой. Тэдэнэй эрилтые хангаи, манай композиторнууд удаан наһатай эстрадна хүгжэм олоор бэшэнэ. Тэрэнэй нэгэ жанр болохо юрэнхы дуу абажа харая.

Манай орон дотор дуун Совет засагай үедэ шэнэ удхатай, түхэл маягаараа ехэ баян болоһон. Илангаяа бүхы арадай эрмэлзэл харуулһан, тэдэнэй сэдьхэл бодолой баяр дуулаһан байдаг. Олон түмэн арадай дуунуудай хажуугаар бэлигтэй композиторнууд шэнэ аялгануудые найруулдаг. Соловьев-Седой, Дунаевский, Бабаджанян, Эшпай, Александров, Колмановский, Пахмутова болон бусадай нэрые дурдахадамнай элитэ совет дуунууд ухаандамнай һанагдадаг. Манай Буряадай республикада дуун гээшэ тусгаар түүхэтэй ааб даа. Тэрэ хадаа буряад арадай түүхэтэй нягта холбоотой юм. Буряад дуун имагтал Совет засагай үедэ өөрын композиторнуудтай болоһон. Б. Ямпиловай, Д. Аюшеевэй, Ж. Батуевай, Б. Цырендашиевай, Ч. Павловай, Д-Д. Жалсараевай зохёоһон дуунууд артистнар, дуушадай гүйсэдхэхэ репертуарта бүхөөр оронхой, тэдэниень араднай олоор дууладаг.

Буряад дуунай хүгжэхын тула буряад эстрадна дуунай ансамбльтай болоо һаамнай удхатай һэн гэжэ хүнүүд хэлсэдэг. Манай һанахада, энэ тон зүб һанамжа. Ушар юуб гэхэдэ, эстрадна дуунай ансамбльтай болоод байгаа хадамнай буряад дуунай репертуар нилээд үргэдхэхэ, композитор болон дуушаднай шэнэ зохёолнуудые олошоруулха һэн. Буряадай радио, телевидениин дэргэдэхи буряадай хүгжэмэй инструментнүүдэй оркестр, «Байгалай долгинууд» гэжэ, мүн бусадшье һайн дуратанай ансамбльнууд профессиональна бэшэ боложо ерэхэдээ, дуунай алишье талаараа хүгжэхэ талада ехэ нэмэри оруулнагүй, шэнэ бэлэн зохёолнуудые гүйсэдхөөд лэ дүүрэнэ ха юм даа. Хэрбээ профессиональна эстрадна дуунай ансамбльтай байгаа һаа, илангаяа шэнэ дуунуудаар олон болохо байгаабди. Энэмнай шэнэ дуу гүйсэдхэхэ, тунхаглахаһаа гадна, эстрадна шэнэ буряад дуунай түрэдэг гуламта болохо һэн. Иигэжэ дуунай хүгжэм урагшаа хүгжэхэ, шэнэ алхам хэгдэхэ байгаа.

Улаан-Үдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэ. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

СЛОВАЦКА СОВЕТ РЕСПУБЛИКЫН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ПРАГА. (ТАСС). Словацка совет республикын соносхогдоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярнууд Чехословакида эхилээ. Агуухэ Октябриин социалис революциин сэхэ нүлөөгөөр энэ республика 1919 ондо бии болоһон юм. 1919 оной июниин 16-да хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин ехэ митинг боложо, совет республикын тогтоһон тухай соносхогдоһон словацка Прешов городто республикын 50 жэлэй ойн болохоёо байгаа һайндэрэй түгэсхэлэйнь хуби болохо юм.

Словацка совет республика Чехословакиин хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөнэй түүхэдэ алтан үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй. Богонихон саг соо оршон байха үедөө Совет Словакиин правительство хэдэн шухала революционно хэмжээнүдүүе абаа, промышленна предприятинуудые, банкнууд болон помещигүүдэй буусануудые гүрэнэй мэдэлдэ абаа. Пролетариадай диктатурын организацинууд болоһон хүдэлмэришэд, таряашад болон солдадуудай депутадуудай Совеүүд городууд болон тосхонуудта тогтоогдоһон байгаа.

Чехословакиин Компартиин ЦК-гай ба Словакиин Компартиин ЦК-гай эмхидхэхэ ойн баярай программын ёһоор олон тоото хэмжээ ябуулганууд хараалагдана. Ойн баярта зорюулагдаһан ниитэ гүрэнэй уран һайханай выставкэ Прешовто эмхидхэгдээ. Словацка совет республикын хүндэлэлдэ зорюулагдан бодхогдохо хүшөөгэй түрүүшын шулуун эндэ табигдаха юм. Городой ратуша, Словакиин республикын соносхогдоһон түүхэтэ балкониинь һэргээгдэхэ байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗТАЙ БАТА БЭХИ ХАНИ БАРИСААТАЙ БАЙХЫН ТҮЛӨӨ

БЕРЛИН. (ТАСС). Германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэдэй окружной конференцинүүд Германиин Демократическа Республикада боложо байнхай. Дрезден, Гер болон Шверин-дэ иимэ конференцинүүд болоод байна. ГДР-тэ социализмын хүгжэнги олониитын системэ байгуулха хэрэгтэ бүлгэмэй гэшүүдэй оруулха туһа нэмэри ба Советскэ Союзтай аха дүүгэй хани барисаа, харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудта конференцинүүдтэ хабаадагшад гол анхаралаа хандуулна.

Гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулагшад окружной конференцинүүдэй хүдэлмэридэ хабаадалсана. Делегадууд үгэ хэлэхэдээ, бүлгэмэй хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргадаг байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ Агуухэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулагдан бүлгэмэй үүсхэлээр хэдэн зуун ниитэ-политическэ, литературно-уран һайханай хэмжээ ябуулганууд ГДР-тэ абтаа, совет хүнүүдтэй ажалшадай уулзалганууд, 8 миллион шахуу хүнэй орожо хараһан выставкэнүүд эмхидхэгдээ.

Хоёр ороной ажалшадай хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсалгые үргэдхэлгэдэ, совет шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй болон ажалай түрүүшүүлэй хүдэлмэриин онол арга дэлгэрүүлгэдэ бүлгэмэй гэшүүд ехэ туһа нэмэри оруулна.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ДОГОВОР

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгри Чехословаки хоёрой хани барисаан, харилсаа холбоон харилсан туһалалсалга тухай договор баталгдаба. Энэ документын үндэһөөр хоёр тала «социалис интернационализмын, национальна бүрин эрхын, бэе бэеынгээ хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн гол ёһонуудта үндэһэлэн хоёр ороной хоорондо али бүхы талын харилсаа холбоо улам ехээр бэхижүүлхэ, бэе бэедээ аха дүүгэй туһаламжа үзүүлхэ байна». Уласхоорондын социалис ажалай хубаарилгын ёһоор, ЧССР ба ВНР али алиндаа ашатай туһатай экономическа, научно-техническэ харилсаа холбоо шангадхаха, СЭВ-эй шатаар холбоотой байха гэжэ договор соо саашадаа хэлэгдэнэ.

Социалис оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ хоёр тала саашадаашье туһалдаг байха.

Европын мүнөөнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлга, Европодохи аюулгүй байдал хангаха шухала нүхэсэл болоно гээд договор соо тэмдэглэгдэнхэй. Варшавска договорой ёһоор хоёр тала хадаа милитаризмын ба үһөө нэхэхые эрмэлзэдэг ямар нэгэн хүсэнүүдэй зүгһөө ээрхэг түримхэй ябуулгын гаралгые зайсуулхын тулада бүхы шухала хэмжээнүүдые абаха байна.

Хэрбээ али нэгэ таладань «ямар нэгэн гүрэнэй гү, али бүлэгэй гүрэнэй зэбсэгтэ дobtолго хээд байгаа һаань» нүгөөдэ тала «добтолуулагша таладаа али бүхы, мүн, сэрэгэй туһаламжа тэрэдоронь үзүүлхэ, өөрынгөө мэдэлдэ байһан бүхы арга хэрэгсэлнүүдээр туһалха байна».

Договор хорин жэлээр баталагдаа.

РУМЫНИДА АВИАЦИИН ҮДЭР ТЭМДЭГЛЭГДЭБЭ

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Авиациин үдэр Румынида июниин 16-да тэмдэглэгдэбэ. Нийслэлэй Бэняса аэродром дээрэ авиационно ехэ һайндэр боложо, авиамоделистнууд, планеристнүүд, парашютистнүүд, спортивна, гражданска ба сэрэгэй авиациин лётчигууд олон түмэн зоной үмэнэ өөһэдынгөө шадабари харуулаа.

«МИГ-21» гэжэ самолёдуудаар бүлэг бүлэгөөрөө ниидэлгэ хэһэн сэрэгэй лeётчигуудай ехэ шадабаритай байһаар харагшад эгээн ехээр һонирхоһон байна. Самолёдуудһаа парашютистнүүдэй олоороо һүрэн буулгаар һайндэр түгэсхэгдөө.

НДЭТЭЙ ЛШАД

Республикын санитарно-эпидемиологическа станциин уран һайханай самодеятельностиин коллектив һаяхан Эрхирэтэй совхоз ошожо ерэбэ. Малшад, таряашадта һонирхолтой концерт харуулхаһаа гадна, медицинын хүдэлмэрилэгшэд тодо һонороор найруулһан, гоёор шэмэглэһэн санбюллетеньнүүдые гаргаһан байна.

Санэпидстанциин ахамад врач П. Д. Афанасьевай «Совет орондо элүүрые хамгаалтын 50 жэлэй ой» гэһэн лекци уншаһанай һүүлээр концерт эхилээ.

«Хэтэ заяанда мүнхэ Ленин багша» гэжэ уран зохёолой хүгжэмтэ монтаж харагшадай нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэгдөө. Станциин радиологическа таһагые даагша Тамара Александровна Фроленкын иргуу һайхан хоолойгоор хангюурдаһан дуунууд зондо ехэ һайшаагдаа. Уран гоёор, уянгатайгаар шүлэг уншадаг Лидия Ефимовна Окунёва, республикын габьяата врач баһал амжалтатай байгаа.

Эрхирэгэй малшад, таряашадтай уулзалгын түгэсхэлдэ совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр К. А. Уланов совет ажалшадай элүүрые хамгаалгын эмхинүүдэй 50 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй, болохоёо байгаа медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэрөөр хүндэтэй айлшадаа халуунаар амаршалаад, арад зоной аша туһада оролдодог ажал хэрэгтэнь амжалта хүсэбэ.

В. ТАХАЕВ.

БЭЛИГ ШАДАБАРИИН ШАЛГАЛТА

Театрай, хүгжэмэй болон кинематографиин гүрэнэй Ленинградай институдай дэргэдэхи Буряад студиин студентнэр июниин 19-hөө Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмтеатрай ендэр дээрэ бэлиг шадабаринигаа шалгалта барижа эхилбэ. Бэлиг шадабаритай буряад хүбүүд, басагад табан жэлэй туршада зүжэгшэнэй орёо хүшэр мэргэжэлдэ һуралсажа, 1969 оной зун институдаа түгэс дүүргэжэ гараха юм.

Дүрбэн жэлэй саада тээ, 1964 ондо, манай институдай дэргэдэхи национальна студида һураха бэлиг шадабаритай залуушуулые шэлэжэ абаха гэһэн конкурс соншэхогдоо бэлэй. һуража гараһан хүн бүхэн театрай гү, али киногэй артист болохо хубитай байгаа.

Ушар тиимэһээ Ленинградай театральна институдай түлөөлэгшэд конкурс үнгэргэхөө Улаан-Үдэ ерэбэ. Тиигэхын тула зуугаад шахуу уран һайханай бүлгэмэй табиһан хатар наадануудые анхаралтайгаар шалгажа хараба. Манай институдта орохо дурагай нүүлай дундаһаа 20 хүн шалгаржа, Ленинград эльгээгдээ һэн. Буряадай национальна студи болбол РСФСР-эй арадай артист, профессор Л. Ф. Макарьевай хүтэлбэрилдэг кафедрын дэргэдэ байгуулагдаа бэлэй. Студиин тоодо бүхыдээрээ хорин хүн (11 хүбүүд ба 9 басагад) оролсобо.

Дүрбэн жэлэй туршада ерээдүйн артистнар һайн һайхан юумэ мэдэхэ болоһон юм. Эрдэм бэлигээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь ганс институт бэшэ, мүн Ленинград хотын культурна ажабайдал хэмжээгүй ехэ нүлөө үзүүлһэн байна. Тиихэдэ студентнэр өөһэдөөшье бэеэ наринаар барижа, эрдэм һургуулидаа шуналтайгаар оролсоһон. Бэрхэшээлнүүд, хэнэйшье мэдэхээр, ехэ байгаа һааб даа. Гэбэшье манай институт национальна кадрнуудые бэлдэхэ талаар нилээд дүй дүршэлтэй болоһон. Сэхыень хэлэхэдэ, национальна кадрнуудые бэлдэхэ талаар манай институт ёһотой кузница болоһоор ушинэй. Жэлһээ жэл бүхэндэ шэнэ шэнэ национальна студинууд эмхидхэгдэнэ. Жэшээнь, Буряадай национальна театрта хүдэлхөө мачһан институт дүүргэһэн залуу, бэлиг шадабаритай бүлэг мэргэжэлтэд—артистнар 1958 ондо ерэһэн юм. Дурдан хэлэбэл, Буряадай АССР-эй габьяата артистнар С. Д. Будажанов, Д. Д. Жалсараев, В. Н. Амханова, Г. Б. Бутуханов болон бусадые нэрлэмээр. Ерэхэ зун дүүргэхээ байһан залуу артистнар онон ябатараа түрэл театрайнгаа нэрэ хүндые дээрэ үргэхэ, мүн баһа алдар габьяатай болохол байха гэжэ найданабди.

Мүнөө Буряадай студида 17 студентнэр (юһэн басагад, найман хүбүүд): Д. Сангажанова, Л. Дугарова, Б. Рабданова, Т. Цыренжанова, Е-Х. Дарбакова, Х. Базарова, Д. Жанхандаева, М. Булгутова, В. Хамутаева, В. Кондратьев, М. Елбонов, Ф. Иннокентьев, Ч. Гуруев, Б. Будаев, М. Жанхандаев, К. Мункуев, А. Пышняк гэгшэд һуралсана.

Энеэдэ наадатай, ууганшэг, хүнэй сэдьхэлэй гүйсые бодотоор харуулһан рольнуудые гүйсэдхэхэ онсо өөрын маяг шэнжэтэй артистнар дээрэ дурсагдаһан хүбүүд, басагадһаа гарахал байха. Гадна имагтал баатаршалгын түхэлэй рольнуудта наадаха хүнүүд мүн баһа бии гээшэ. Мүнөө тэдэнэй творческо арга боломжо хүсэд элиржэ шадахашьегүйдөө магад. Гэбэшье үшөө нэгэ жэл тухай һурахадаа бэлиг шадабаряа наряжуулха, хурсадхаха юм. Табадахи курсда һурахадаа үшөө хоёр шэнэ зүжэг бэлдэжэ табиха байнабди. Тиигэбэл Буряадай студи өөрын репертуартай, өөрын нюур шарайтай болохо бшуу. Тэрэ зүжэгүүдынь Буряадай драмтеатрай репертуар соо хүндэтэ һуури эзэлхэ аабза гэжэ найданабди.

Нёдондо жэлдэ студидамнай Буряадай драмтеатрай директор Ц. А. Балбаров ерэжэ, ажал хэрэгтэймнай дүтөөр танилсаһан юм. Эгээл тиихэдэ Буряадай студиин студентнэрые нютагтань эльгээжэ, бэлиг шадабаряа харуулха тухайдань хэлсэгдэһэн байгаа.

Энэмнай мини лэ юрын харалган бэшэ бшуу. Манай шабинар дүрбэн жэлэй туршада абаһан мэргэжэлээ бодотоор харуулжа, харюусалгатайхан шалгалта бариха болоно. Урданьшье гурбан зүжэг, нэгэ концерт табиһан байха. Студентнэрэй бэлиг шадабарине онсо нэгэ шэглэлтэйгээр хүгжөөхэ, наряжуулха гэһэн зорилготойгоор репертуарнай зохёогдоһон юм. Тиимэ һэн тула мэдээжэ совет драматург В. Розовой «Ажабайдалай хуудаһанууд» гэһэн зүжэг шэлэгдэжэ абтаба. һонюуша харагшадай үзэмжэдэ дурадхагдаха болотороо бэлдэгдээшье һаа, энэ тоосоото репертуартамнай тэрэ ороогүй. Ушар тиимэһээ дэлхэйн мэдээжэ драматург Лопе де Вегэй «Чудеса пренебрежения», Ц. Шагжинай «Будамшуу» программадамнай оролсоно. Сэхыень хэлэхэдэ, зургаан үдэрэй туршада, июлиин 19-һөө 24 болотор, улаан-үдынхид студентнэрэймнай бэлиг шадабаритай танилсажа болохо.

һүүлээрнь Улаан-Үдын телевиденеэр концерт табиха, республикын хүдөө нютагуудаар ябаха байнабди. Хэрбээ урдань һуралсалай аудиториһоо гарадаггүй байгаа һаа, харин мүнөө профессиональна театрай сценэ дээрэ хүдэлхэмнай бүришье харюусалгатай ааб даа. Сошордомо гоёш юумэн байхагүй. Юуб гэхэдэ, зүжэгүүдэймнай шэмэглэл бүхэн тон юрынхеэр үйлэ бүхэнэйнь удхада тааруулан зохёогдохоһоо гадна, наадаха хүнүүдэймнай хубсаһан тиимэшье һурхэй бэшэ юм.

Тоосоото наадаяа бэлдэхэ хэрэгтэмнай Буряадай драмтеатрайхид хэлэшэгүй ехэ туһа хүргэнэ. Дүй дүршэлтэй ахамад нүхэдтөө үнэн зүрхэнһөө баяр хүргэнэбди. ...гадна манай институтда... байһан аспирантнууд С. ...жапов, З. Ю. Цыдыпов, А. ...тин гэгшэд нүхэр ёһоной... үзүүлээ.

Залуу артистнар, хэнэй... дэхээр, мэгдэнтэхэ байха... мүнөө сессиеэ тушааха... ишэ ерээд байна хаямбида... мэһээ студентнэрнай сесси... зорһоонь урид эрхим һайн... һэн юм. Тиигэхын тула... үдэргүй номоо үзэхэ, мэрг... улам хурсадхаха баатай... бшуу.

Хүн бүхэнтэй туд тудтаһ... дэлжэ, студент бүхэнэй тво... арга боломжые наряжуул... жуулхаһаа гадна, роль... хэнөө үндэр хэмжээндэ... ёһотой болонобди. Манай... хада, бэлиг шадабаритай зал... тистнар буряад искусства... шадань улам урагшатайга... жөөхэ хэрэгтэ хубитаа ор... байха.

Н. ДЕШ...
театрай, хүгжэмэй бо... кинематографиин Гүр... Ленинградай институ... дэргэдэхи Буряадай студ... уран һайханай хүтэлбэр...

АНГЛИДА ЯҺАНАЙ ИЛГАА ГАРГАГШАД ТОЛГОЙГОО ҮРГЭНЭ

«Биднэр ондоо яһатантай тэмсэл хэлгэдэ бэлдэжэ эхилхэ бүхы аргатайбди. Литтл-Рогто болоһон батахан тулалдаантай жэшэбэл, ерээдүйн тэмсэл бүри шанга байха ёһотой» —гэжэ «Спирхед» гэдэг фашис журналай редактор Джон Тиндолл журналайнгаа һүүлшын номернуудай нэгэндэ бэшэһэн юм. «Спирхед» журнал «Национальна фронт» гэжэ эмхиин хэблэлэй орган мүн. Энэ эмхи үнгэрэгшэ жэлдэ Англиин фашис гурбан ехэ бүлэглэлэй нэгэдэһэнэй һүүлээр бии болоһон байгаа. Эдэ бүлэглэлнүүд урданай фашис арга дүршэл хэрэглэн, олонитэ арад зоной дунда хёмороо үүдхэхые оролдоно, тиигэжэ хүн зоной үсөөхэн хубиие али болохоор гэмнэнэ.

Хэрбээ фашистнууд дайнай урда тээ еврейнүүдые гэмнэдэг байгаа һаа, мүнөө үедэ ондоо яһатаниие, хүдэлмэришэ хүсэнэй дуталдаал байһан сагта 1945 онһоо хойшо Англи ерэһэн хүнүүдые гэмнэнэ. 10 мянга шахуу хүнһөө бүридэһэн фашис эмхинүүд англи арадай дунда яһанай илгаа гаргалгые улам нэтэрүүгээр һүжэрөөнэ. Сагаан арһатан бусад яһатанһаа бүлюу юм гэһэн худал үгэнүүдтэ этигэдэг хүнүүдшье урдань колониальна гүрэн байһан Англиин хүн зоной дунда, колониальна захиргаанда урдань хүдэлэгшэдэй дунда нилээд олон бии байһаар.

Африка, Азиһаа, Вест-Индиһээ Англи ерэһэн хүнүүд яһанай илгаа гаргалгаһаа али болохоор хохидоно. Тэдэниие элдэб ажал ябуулгануудта хабаадуулнагүй, байра худалдан абахые гү, али түлөөһэ үгөөд ойро зуура байха гэхэдэнь һаад хэнэ, ажалдаашье хашуулна, хабшуулна, ондоо яһатан сагаан зүһэтэндэ орходоо бүри ехэ страховой взносуудые түлэнэ. Хари гүрэнүүдһээ нүүжэ ерэһэнэй шалтагаанаар Англиин нютагай хүн зон муу гэр байрануудта байна, һургуули, больницануудта һуури хүртэхэеэ болёо гэһэн худал үгэнүүдые Англиин яһанай илгаа гаргагшад тараана. Үнэндөө орон сооһоо гаража ошогшодынь нүүжэ ердэг хүнүүдһээ олон болоно, тиимэһээ Англида эмигрантнуудай нүүн ерэлгэнь социальна тэдхэмжын, хангалгын системэдэхи дутагдалнуудта ямаршье хабаагүй юм. Ушар юуб гэхэдэ, хангалгын түс системэ урдаа табигдаһан зорилгонуудаа дүүргэхын тула хүсэд хүрэхэ мүнгэ зөөреэр һомологдоногүй.

Бүхы түүхэ соонь Англи руу олон тоото хүн нүүн ерээ. Харин 1945 оной һүүлээр энэ гүрэндэ гол түлэб Инди, Пакистанһаа, Африка болон Вест-Индиһээ ерэһэн байна. Эгээл эдэ хүнүүд мүнөө үедэ элдэб хардалга гүрдэлгэдэ дайрагдана.

Баруун Европын оронууд дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ һулаар хүгжэнги бусад оронуудһаа хүдэлмэришэдые олоор асараа. 1945 ондо Англиин промышленностиин үмэнэ нимэ хоёр асуудал табигдаад байһан юм: капитальна гаргаша хэжэ, түхеэрэлгэнүүдээ олоор шэнэдхэн хубилгаһанай ашаар орон дотороо бии байһан хүдэлмэришэ хүсэеэ хэрэглэхэ гү, али хари гүрэнүүдһээ ерэһэн хүдэлмэришэдые хэрэглэхэ гү. Дурсагдаһан асуудалнуудай хоёрдохииень шиидхэбэл предприятинуудай эздэтэ даб дээрэ таатай зохид байһан юм. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ һандарал һүйдхэл ушаруулагдажа, олон тоото хүдэлмэришэд һууринжаһан газараа орхихо баатай болоһон юм, тэдээнэй нилээд олыень Англи руу абаашаһан байгаа. Эдэ хэмжээнүүдшье Англиие хүдэлмэришэ хүсөөр гүйсэд хангажа шадаагүй. Тиихэдэнь Британиин нациинуудай хани барисаата оронууд болон колонинуудһаа хүдэлмэришэдые асаржа, эгээл багаар түлэгдэдэг газарта абаашадаг байһан юм. Энэ асуудал яахадаа. бэлээр шиидхэгдээб гэхэдэ, нүүжэ ерэгшэдэй түрэл оронуудынь Англиин колониализмын хэдэн зуун жэл соо эзэрхэн зонхилһоной һүүлээр гээгдэнги, хүгжэнги бэшэ зангаараа үлөө. Хүдэлмэришэдые асаралга удаан сат соо үргэлжэлөө. Хари гүрэнүүдһээ нүүжэ ерэгшэд урданайхидаал адли бага түлбэритэй ажалда хүдэлөө.

Хүдэлмэришэдэй хари гүрэнүүдһээ ерэжэ байха үедэ Англиһаа хүнүүдэй гаража ошолгон үргэлжэлөө. Түсхай эрдэмтэй болоһон хүнүүд, гол түлэб врачнууд, научна хүдэлмэрилэгшэд болон инженернүүд нютагһаа гаража ошодог байна. Тэдэнэр һайнаар түлэгдэдэг ажал бэдэржэ, Англиһаа Холбоото Штадууд ошоһон юм. Жэшээнь, мүнөө үедэ Англиин больницануудтахи бүхы врачнуудай хахад шахуу хубинь консультантнуудһаа доошо зэргэтэй эдэнэр ондоо тээһээ Англи ерэһэн хүнүүд мүн. Медсестрануудай 30 гаран процентнь мүн лэ ондоо оронуудһаа ерэнхэй. Хэрбээ ондоо гүрэнүүдһээ хүнүүдэй ерээгүй һаань, Англиин элүүрые хамгаалга дорой муу байдалда орохо һэн.

Бусад һалбаринуудынь, тэрэ тоодо нийтын автобусно транспорт мүн лэ тиимэ байдалда ороһон байгаа. Хэрбээ хари гүрэнүүдһээ ерэһэн ондоо яһатанай ажаллаагүй һаань, түмэр харгынуудшье түлюур байдалда орохо һэн. Африка, Азиин оронуудһаа, Вест-Индиһээ 25 жэлэй турша соо энээ руу хүнүүд олоороо нүүжэ ерэбэшье. дэлхэйн бүмбэрсэгэй дурсагдаһан газарнуудһаа Англи ерэгшэдэй тоо бүхы хүн зонойнь оройдоол 2 процентые эзэлнэ.

Түрүүшээртээ фашис этэгээдүүд, хожомынь консервативна партиин баруунай тала баримталагшад яһанай илгаа гаргалгые улам һүжэрөөжэ эхилээ. Консервативна партиин юрын гэшүүд ондоо яһатанда харша ябуулга нюусаар хэһээр үнинэй. Нациинуудай хани барисаата оронуудһаа хүн зоной нүүн ерэлгые болюулха тухай 1962 оной апрель һарада баталан абтаһан хуули ондоо яһатанда тэдээнэй дурагүй байһые элеэр гэршэлэн харуулна.

Колониальна империие Англиин толгойлжо байха үедэ нациинуудай хани барисаата оронуудта ажаһуудаг хүнүүд Англида ерэжэ ажаһууха эрхэтэй байгаа, тэрэшэлэн Англиин эрхэтэн нациинуудай хани барисаата бусад оронуудта түбхинэхэ аргатай байһан юм.

Хуули баталан абтаа, гэбэшье тэрэ хуули шара, хара зүһэтэй хүнүүдэй нүүн ерэлгэдэ эсэс табиха зорилготойгоор баталагдаа гэжэ хүнүүд тоолоһон байна.

Яһанай илгаа гаргалгын хараа бодол баримталдаг консерваторнууд яһанай илгаа гаргадаг Урда Африкын Республикатай һайн харилсаа байгуулхые оролдоно, тэрэшэлэн Родезидэхи яһанай илгаа гаргадаг гуримые дэмжэнэ.

Гэхэ зуура консервативна партиин тусхай тушаалта хүтэлбэрилэгшэд һая болотор яһанай илгаа гаргалгые хооһон үгөөрөө буруушаадаг байһан юм. Яһанай илгаа гаргаха номнолые сэхэ дэлгэрүүлхэ уялга фашистнарта даалгадаг байгаа.

Нютагай муниципальна советүүдтэ консерваторнуудай зүгһөө хабаададаг гэшүүд, парламентын зарим депутадуудшье олонхи ушарта яһанай илгаа гаргалгые сэхэ дэмжэдэг байһан. Консерваторнуудай «хараа далда кабинедтэ» хүдэлдэг обороный министр Энок Пауэлл һаяхан Вулвергемптондо үгэ хэлэхэдээ, яһанай илгаа гаргалгые һүжэрөөхэ тухай мэдүүлһэн байна. Англида ажаһуудаг ондоо яһатанай общинануудта хабаатай хардалга гүрдэлгын бүхы баримтануудые Энок Пауэлл хэлэһэн үгэ соогоо дурдаад, ондоо гүрэнүүдһээ хүнүүдэй нүүн ерэлгые болюулха тухай эрилтэ табяа. Ондоо тээһээ нүүн ерэгшэд һүүлэй һүүлдэ орон сооһи засагыемнай гартаа абахадаа болохо гэжэ тэрэ заяһан байна.

Гээгдэнги һанал бодолтой зарим хүдэлмэришэд Энок Пауэллэй хэлэһэн үгэдэ толгойгоо эрьеэд, тэрээниие дэмжэжэ демонстрацинуудые эмхидхээ. Англида фашизмын толгойгоо үргэлгые улам түргэдхэхэ аюул тохёолдуулһанайнь түлөө Пауэллые тред-юнионуудай түсхай хүтэлбэрилэгшэд шүүмжэлээ. Зонхилхы зарим бүлэгүүд яһанай илгаа гаргалгые хүдэлмэришэдтэ эсэргүүгээр хэрэглээд, общественна шухала асуудалнуудһаа тэдэниие һамааруулжа магад гэжэ Англиин эмхи гуримтай хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилэгшэд тоолоно.

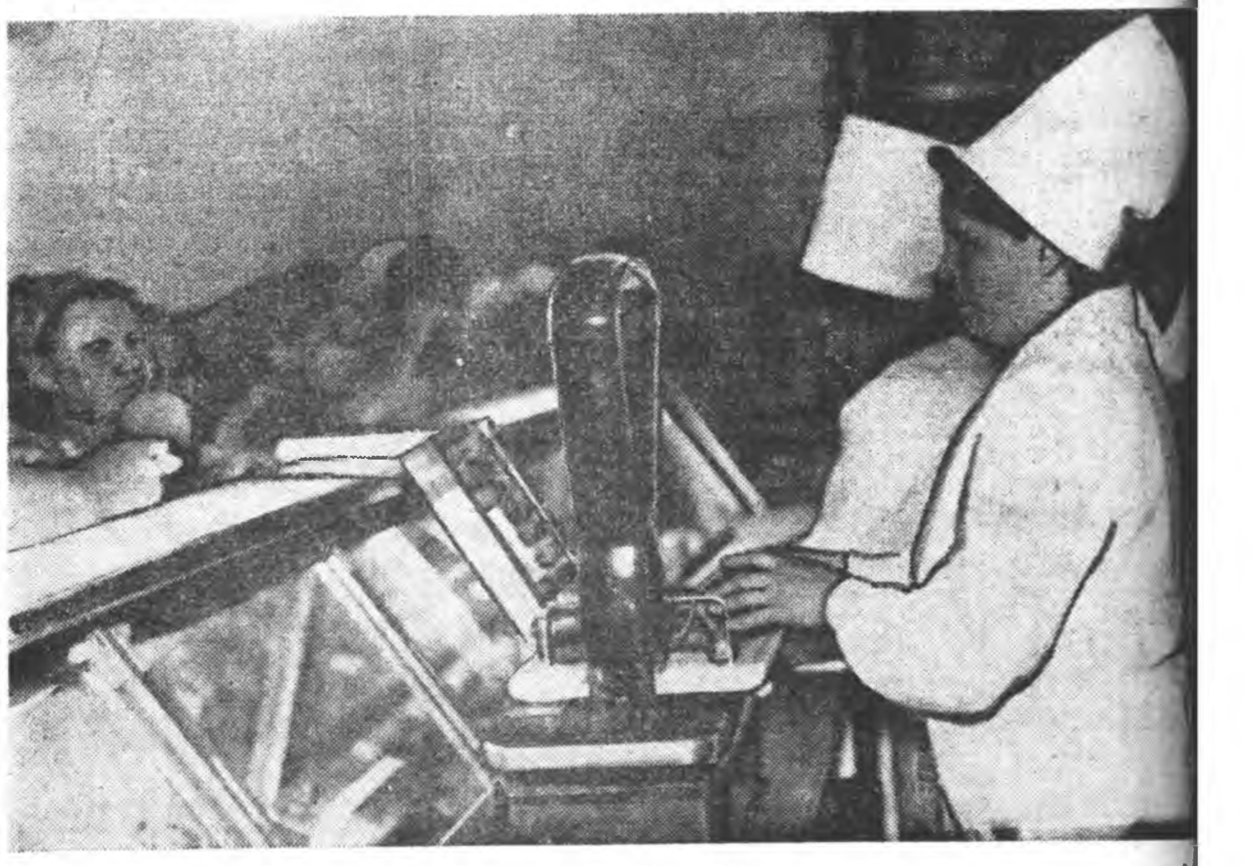
«Национал-социалис хүдэлөөнэй» хүтэлбэрилэгшэ Колин Джордан, фашистнарай хүтэлбэрилэгшэ Освальд Мосли гэгшэд Пауэллэй үгэ хэлэһэнэй удаа бүри ехээр хүхижэ, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ улам ехэ аюул тохёолдуулха байһанаа харуулба.

Яһанай илгаа гаргалгын асуудал урдань Англида мэдэрэгдэдэггүй, хүндэгүй байһан юм гэбэшье, харин мүнөө үедэ бүгэдэндэ мэдээжэ политическэ асуудалнуудай нэгэн болоод байна.

Филипп КАТЛЕР.

Лондон.

(ТАСС).

Һаяхан Улаан-Үдэ шадарай Сэлэнгын баруун бэедэ эдеэ хоолой шэнэ магазин нээгдэбэ. 2... гаад хүн зониие хангаха энэ магазинда дүрбэн наймаалагша ажаллаха юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): наймаалагша Ф. Е. Назарова, магазиниие даагша К. И. ...това гэгшэд түрүүшын худалдан абагшадые угтажа байна.

Д. БАЛДАНОВАЙ ф...

ТЭМСЭЖЭ БАЙГАА ВЬЕТНАМДА УЛАМ ЕХЭЭР ТУҺАЛХА

БЕРЛИН. (ТАСС). Берлиндэ болоһон Уласхоорондын демократическа эхэнэрнүүдэй федерациин бюрогой заседани Бүхэдэлхэйн эхэнэрнүүдэй конгрессдэ бэлдэхэ тухай, Вьетнамай, араб түрэнүүдэй, тэрэшэлэн Ази ба Африкын оронуудай эхэнэрнүүдтэй һаналаа нэгэдэлгэ тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Вьетнамай Демократическа Республикын болоод Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо Парижда болоһон хуулита хөөрэлдөөнүүдэй мүнөө хүрэтэр амжалта туйлаадүй байһанайнь түлөө Америкын Холбоото Штадуудай правительство харюусалгатай байха юм гэжэ Уласхоорондын демократическа эхэнэрнүүдэй федерациин бюро тэмдэглэбэ. Тиигээд вьетнам арад зондо материальна туһаламжа улам ехээр үзүүлхэ, тэдэнэй үнэнтэ зүб эрилтэнүүдые дэмжэхэ тэһэн уряатайгаар бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ хандаһан байгаа.

Баруун Германида дай жүрөөдэгшэд болон шэнэ түхэлэй нацизм улам дэлгэржэ, Европын амгалан тайбан байдалда аюул ушаржа байһан дээрэһээ һанаагаа зобоһон Бүхэдэлхэйн демократическа эхэнэрнүүдэй федерациин бюро хадаа имэ аюул бии болгожо байһан ушар шалтагаануудта эсэргүүсэхэ тэмсэл шангадхахыень, улам һэримжэтэй байхыень бүхы эхэнэрнүүдые, мүн тэдэнэй эмхи бүлгэмүүдые уряалһан байна. Одер-Нейс зүбшэн табигдаһан хилые тоолосон, Европодо мүнөө тогтоод байһан хилэнүүдые хүндэлхыень эрихэ, Баруун Германиин милитаристнуудай гарта ядерна буу зэбсэг оруулха ябадалда эсэргүүсэхэ, бүхы Германиие гансаараа мэдээд байха гэһэн Бонной эрилтэнүүдые болон онсо шанга хуулинуудые буруушаажа, Германиин Демократическа Республикые мэдэрхын түлөө тэмсэхэ гэһэн уряатайгаар бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ хандаба.

Бүхэдэлхэйн демократическа эхэнэрнүүдэй федерациин бюро хадаа бүхэдэлхэйн эхэнэрнүүдэй конгрессые Хельсинкидэ 1969 оной июнь һарада зарлаха тухай национальна эмхинүүдтэ дурадхаба.

«А» КЛАССАЙ ХОЁРДОХИ БҮЛЭГЭЙ ФУТБОЛИСТНУУДАЙ ДУНДА СССР-эй ТҮ... ҺУУРИ ЭЭЛХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨ...

(Июниин 18-най дүн)

Һуури-нууд	Команданууд болон городууд	Наада-нууд	Шүүбэ-ринүүд	Тэнсэлгэ	Шүүгдэ-һэниинь	Бүмбэ... нүү...
1	«Политотдел»-Ташкентын обл.	14	8	3	3	21—9
2	«Иртыш» — Омск	13	7	4	2	13—3
3	СКА — Шэтэ	13	6	4	3	16—10
4	СКА — Хабаровск	13	7	2	4	11—6
5	«Кузбасс» — Кемерово	13	7	2	4	15—14
6	«Шахтер» — Караганда	13	5	5	3	10—6
7	«Зеравшан» — Навои	14	4	7	3	14—12
8	«Алга» — Фрунзе	13	6	3	4	9—8
9	«Нефтяник» — Фергана	13	4	6	3	8—5
10	«Восток» — Усть-Каменогорск	13	6	2	5	14—13
11	«Рассвет» — Красноярск	14	4	6	4	14—17
12	«Темп» — Барнаул	13	4	5	4	11—8
13	«Луч» — Владивосток	13	4	5	4	12—10
14	«Металлург» — Чимкент	13	4	4	5	16—17
15	«Строитель» — Ашхабад	14	4	3	7	17—18
16	«Сэлэнгэ» — Улан-Удэ	14	4	3	7	13—19
17	«Энергетик» — Душанбе	14	4	3	7	8—14
18	«Аэрофлот» — Эрхүү	14	3	5	6	13—23
19	«Томлес» — Томск	13	3	4	6	8—14
20	СКА — Новосибирск	13	1	6	6	9—16
21	«Памир» — Ленинабад	1	2	4	7	13—3

Мүнөөдэр, июниин 21-дэ, манай «Сэлэнгэ» команда Влади...тодо «Луч» командатай наадахань.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ЦААНАҺАА

СОВЕТ ХҮГЖЭМШЭДЭЙ АМЖАЛТА

БЕРЛИН, июниин 19. (ТАСС). Лейпцигтэ боложо мүнөөдэр дүүрэһэн залуу хүгжэмшэдэй болон дуушадай Бахай нэрэмжэтэ Уласхоорондын гурбадахи конкурс дээрэ дүрбэн совет хүгжэмшэд амжалта туйлаа.

Чайковскиин нэрэмжэтэ Москвагай гүрэнэй консерваториин студент пианист Валерий Афанасьев 13 гүрэнһөө суглараһан залуу пианистнуудай дундаһаа эрхимлэбэ гэжэ тоологдоо. Хоёрдохи һуурине Чехословакиин хүгжэмшэ Иван Кланский, гурбадахи һуурине — мүн лэ Москвагай консерваториин студент Евгений Королев, дүрбэдэхиине—Ереванай консерваторидо һурадаг Светлана Навасардян гэгшэд эзэлбэ.

Түгэсхэлэй үедэ хабаадалсаһан 21 скрипачнуудай дунда совет бэрхэ хүгжэмшэн Олег Каган гэгшые шалгарба гэжэ жюри тоолоһон байна.

Удаа тээнь Москвагай консерваторидо һурадаг Христа Функе (ГДР) ороһон, гурбадахи һуурине венгр Андраш Киш гэгшэ эзэлһэн байха юм.

Органистнуудай мүрысөөндэ Лейпцигһээ ерэһэн Хеннинг Вагнер илажа гараа.

ПАРИЖДА БОЛОҺОН ХУУЛИТА ХӨӨРЭЛДӨӨН ДЭЭРЭ СУАН ТХЮИ ГЭГШЭ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ПАРИЖ, июниин 19. (ТАСС-ай корр.). «Парижда болоһон хуулита хөөрэлдөөнүүд дээрэ аша үрэ туйлахын тулада Холбоото Штадууд өөрынгөө һайн һанаае харуулаагүй гэжэ ушар баримтанууд гэршэлнэ. Гэхэһээ байтагай, тэдэнэр хэлсээ хэлгын амжалтада тойбо татаһан элдэб һаад түбэгүүдые бии болгобо», —гээд мүнөөдэр ДРВ-гэй болон США-гай түлөөлэгшэдэй хоорондо болоһон 9-дэхи уулзалга дээрэ Вьетнамай Демократическа Республикын делегациие толгойлогшо Суан Тхюи гэгшэ мэдүүлбэ.

Америкын Холбоото Штадууд хадаа «бомбодолгонуудые болюулхаар бэлэн байһан хэбэртэйгээр олониитын һанал бодол мэхэлхэ һанаатай» —гэжэ Суан Тхюи хэлээ. Үнэнтэ дээрээ Холбоото Штадууд Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүү бомбодолгонуудые, мүн бэшэшье сэрэгэй ябуулгануудые болюулхагүй нүхэсэлнүүд тухай хэлсэхые эрижэ байна ха юм. Мүн үнэнтэ дээрээ «хоёр талаһаа бууржа үгэлгые» эриһэн зангаараа. Америкын талаһаа хэгдэһэн ниимэ уймар дэмы эрилтэнүүдые буруушаанабди гээд Суан Тхюи мэдүүлээ.

Таньхоаһаа Виньлинь хүрэтэр хабтайһан ДРВ-гэй газар нютагуудые Америкын авиациин болон США-гай далайн-сэрэгэй флодой бомбодолгонуудые энэ дары болюулхые, самолёдуудай тагнуул хэжэ ниидэхэ, листовконуудые тарааха, агаарһаа, далайгаар, мүн Лаосоор дамжуулан сэрэгэй отрядуудые асаржа хаяха, Урда Вьетнамда тогтонхой демилитаризованно зоные ехэ буугаар буудаха, Вьетнамай Республикын уһан далайн хилые эбдэхэ, элдэб хорото аашануудые гаргаха, ДРВ-гэй хүнүүдые хулууһжа абаашаха мэтээр ДРВ-гэй бүхы газар нютагуудта хэжэ байдаг хамаг бүхы сэрэгэй ябуулгануудые болюулхые эрижэ ДРВ-гэй делегациин баримталһан хараа бодол тухай Суан Тхюи дахяад һануулһан байна.

«Энэ хуулита эрилтэнүүд хадаа хоёр талынгаа һонирхожо байһан бэшэ бэшэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ тон богонихон болзор соо эхилэн орохо аргатай болохын тулада шухала хэрэгтэй байна ха юм» гэжэ Суан Тхюи хэлээ.

Вьетнам арадта эсэргүүсэн, түбхын түрүүндэ Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүүсэн, Америкын сэрэгэйхидэй хэжэ байдаг эзэрхэг түримхэй дөбтолгын олон тоото аашанууд тухай Суан Тхюи һануулба. США бомбодолгоёо үргэлжэлүүлһээр, тэрэнь улам ехэ һүйдхэл һандаралга хэнэ. Тиихэдээ багашаг аад, хүн зон олонтой газар нютагуудые бомбодоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Урда Вьетнам тухай хэлэхэ юм болоо һаа, Америкын сэрэгүүд зэрлиг муухай шэнжэтэй өөһэдынгөө добтолгонуудые шангадхажа үргэлжэлһөөр, улам бүри ехэ ехэ сэрэгэй хүсэнүүдые болон хэрэгсэл зэмсэгүүдые хэрэглэнэ. Жэшээнь, Сайгоной хүн зон олонтой Шолон гэжэ кварталда хорото газуудые хэрэглэһэн байха юм. Иимэ гэмтэ ябадалнуудые хэжэ байһанаа Холбоото Штадуудай арсаха аргань үгы» — гээд Суан Тхюи мэдүүлбэ.

А. КРАСИКОВ.
Ю. ПОНОМАРЕВ.

Америкын баазанууд буудагдаа

ПАРИЖ, июниин 19. (ТАСС). Урда Вьетнамда сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй отрядуудай, мүн Америкын эзэрхэг түримхэйнүүлэй болоод тэдэнэй туһамаршадай сэрэгүүдэй хоорондо дайн байлдаан боложо үргэлжэлһөөр. Мүнөөдэр Урда Вьетнамай патриодууд Сайгондохи портовой байра барилгануудые миномёдоор дахяад буудаба гэжэ харинн агентствэнүүд мэдээсэнэ.

Урда Вьетнамай ниислэл хотын ойродо дайсанай нэгэ хэдэн сэрэгэй байра барилганууд буудагдаа. Тэндэ Америкын самолёт сэхэ тудагдажа, гал түймэр ехээр болобо. Тэрэшэлэн Сайгон шадар байһан Данхоа, Фукбинь хотонуудта байдаг Америкын сэрэгэй лагерьнуудые патриодууд буудаһан байха юм. Дайсанай сэрэгүүд гээлтэ хоролтодо оробо.

Баһа Америкын нэгэдэхи аэромобильна дивизиин штаб-квартира миномёдоор буудагдаа. Тэрээн дээрэһээ, болоо, штабай байра байшангууд, газарта байһан самолёдууд гэмтээгдээ. Кхесаньдахи Америкын далайн ябаган сэрэгүүдэй томохон бааза шадар үсэд шанга тулалдаанууд замханагүй. Эндэ болоһон байлдаанда патриодууд 40 гаран американ солдат, офицернүүдые хүлһөөнь буулгаһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Буряадай республикадахи большевистскэ хэблэлэй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан түрүү бэшэг. «Республикын ажалай алхам» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хүдэлмэри ба урмашуулга» гэһэн Н. Дондоковагай статья. Түрэл орон доторнай. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Амалат дээрэхи галнууд» гэһэн Б. Оленинэй очерк. АПН-эй материал. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: манай интервью. Спортын һонин. АПН-эй материал. Соносхолнууд.

САГАЙ УЛА...

Улаан-Үдын авиаметст... дээсэһэнэй ёһоор, мүнөөд... лика доторнай үүлэтэй ба... роо орохо. Баруун урд... һулаханаар һалхилха. Хү... гуудта 23—28, Улаан-Үд... дөө 8—10, үдэрынь 17—... дулаан байха.

Июниин 22—23-да р... доторнай бага зэргэ үү... байхаар хүлеэгдэнэ, зар... гуудта бороо орохо. Ба... һээ һулаханаар һалхил... аймагуудта һүниндөө 0—... аймагуудта 6—11, үдэр... ба Байгал шадарай айма... —22, урда аймагуудта ... градус дулаан байхаар хү...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редактора—... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редакт... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленнос... строительства—61-35, советского строительства и быта—... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, ма... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати пр... вете Министров БурАССР

Н-01598. Зак. №...